

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Gocvici pri Gorenji Trebui, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

SEJA OSREDNJEGA VODSTVA KRŠČANSKE DEMOKRACIJE

Fanfani je bil že pred glasovanjem prepričan o neuspehu na referendumu

Najbolj vidni voditelji krščanske demokracije so izrazili solidarnost s Fanfanijem
Predstavniki leve struje «base» predlagajo bolj odkrite in iskrene odnose med KD in KPI

RIM, 22. — Na seji osrednjega vodstva krščanske demokracije je tajnik Fanfani imel poročilo o referendumu, izidih glasovanja in o političnih posledicah poraza krščanske demokracije. Pred njegovim poročilom so razpravljali tudi o prihodnjih deželnih volitvah na Sardiniji, o čemer je poročal namestnik tajnika Ruffini. Po Fanfanijevem poročilu se je razvila obsirna razprava, v katero so posegli najvišji voditelji stranke.

V poročilu je glavni tajnik KD Fanfani najprej ugotovil, da so glasno sklenili že na seji osrednjega vodstva 9. februarja, da je treba razpisati referendum. Fanfani je dejal, da vsi, ki so bili tega mnenja, so se tudi zave-

dali, da so sprejeli to odločitev v trenutku, ko se je stranka preurejala, «kar ni moglo odpreti poti volilnemu uspehu». Fanfani je tudi priznal, da so imeli prav tisti, ki so se pred glasovanjem računali, da bo «ne» dobil večino.

Prav zaradi tega predvidevanja, je dejal Fanfani, se je vodstvo stranke obrnilo na vse voditelje, parlamentarne in člane za sodelovanje in je v bistvu dobilo pozitiven odgovor. «Vsi so dali iz sebe, kar so mogli».

Fanfani je nato priznal, da se je 13. maja 2,5 milijona volivcev premaknilo iz vrst parlamentarnih sil, ki so proti razporoki, v vrste parlamentarnih sil, ki so za razporoko in omogočilo tem zmago. Potem ko je zavrnil obožbe komunistov in obžaloval, da so se tem obtožbam proti njemu pridružile tudi druge laične sile, je Fanfani

pozval navzoče, naj potrdijo solidarnost vladi, ki se danes bojuje z resnimi gospodarskimi in socialnimi težavami. Tajnik krščanske demokracije je zaključil svoje poročilo s pozivom, naj se vsa stranka združi v boju za napredek italijanske družbe.

S Fanfanijevim poročilom so se strinjali skoraj vsi voditelji krščanske demokracije, predvsem pa tako imenovani «dorotejci». Prvi je izrazil zadovoljstvo za način boja, ki so ga vodile krščanska demokracija in ostale stranke vladne večine ter demokratske sile na splošno, med kampanjo za referendum, predsednik vlade Rumor. Kljub tej pozitivni oceni je Rumor dejal, da je bila ta kampanja za mnoge zelo težak prehod. Takoj nato pa je dejal, da v tej zvezi ni bilo nobene dvomnosti v krščanski demokraciji, zlasti pa ne v delovanju Fanfanija, ki je dal v kampanji za referendum zelo velik prispevek. Predlagal je, da mora stranka napraviti pogumno analizo vsega, kar se je pripetilo v zadnjih časih in izrazil zadovoljstvo, da se vlada ni vmešala v kampanjo za refe-

rendum in da je med tem časom opravila važno delo.

Nastop in delovanje Fanfanija med kampanjo za referendum je odlično podprl tudi Moro, ki je dejal, da so se politični tajniki, voditelji in člani stranke resno spoprijeli v trdnem boju, da so ostali dosledni svojemu prepričanju in svojim stališčem. «Jemljemo na znanje — je poudaril Moro — da kot je bilo pričakovati in se je predvidevalo, ta boj se ni zaključil uspešno, kar je odprlo nova politična vprašanja. Od tega bi sicer prišlo tudi v primeru zmagae Moro je sicer opozoril na potrebo po dialogu s političnimi in socialnimi silami, ki ga je treba poglobiti in ga voditi do uspeha.

Solidarnost boju, ki ga je «vodil med kampanjo za referendum» Fanfani, je izrazil tudi načelnik poslanske skupine Piccoli. Dejal je tudi: «Smo izgubili in jemljemo na znanje. Obenem pa zavračamo kateri koli poskus, da bi napravili proces, saj zgodovinska napaka ni bila v tem, da se je na tak način končala ta dolga zadeva. Neizbežno je bilo, da smo se zatekli k sredstvu neposredne demokracije.»

Zakladni minister Emilio Colombo je izrazil svojo polno solidarnost s političnim tajnikom Fanfanijem in dejal, da so skupno sklenili in da so pred skupnim sklepom temeljito proučili odgovornosti, ki so bile pred njimi. «Vsi smo prevzeli nase te odgovornosti in moramo sedaj zato skupaj oceniti vzroke rezultatov glasovanja in politične posledice. Po njegovem mnenju mora krščanska demokracija sedaj skrbeti, da bo ohranila sodelovanje s strankami laične demokracije, ki je osnovnega pomena za zagotovitev političnega in demokratskega ravnotežja v državi.

Bolj kritičen do vodstva stranke je bil notranji minister Taviani, ki je ugotovil, da so demokristjanski volivci predvsem laiki. Zato, je dejal Taviani, je treba zavrniti vsako obliko integralizma in mora biti stranka na razpolago za sodelovanje z vsemi demokratskimi silami, katerih dejanja so v korist države. To je edina politična linija stranke, ki bo ustrezala potrebam vsega prebivalstva.

Zanimiv je bil poseg namestnika tajnika Marcora, ki pripada levi struji «base». Potem ko je ugotovil, da je krščanska demokracija vodila boj za referendum sama z edinim kritjem skrajne desnice, ki je bilo izredno škodljivo, je dejal, da so izidi glasovanja 12. in 13. maja popolnoma opravili nevarnost ustanovitve druge katoliške stranke. Zato ima sedaj krščanska demokracija pred seboj dve nalogi, je dejal Marcora: «Preveriti svoje odnose s svojimi volivci, zlasti pa še s katoliškim svetom; poglobiti odnose z ostalimi političnimi silami v vladi in v opoziciji.» Marcora je poudaril, «da mora krščanska demokracija neodvisno gledati na politično in socialno stvarnost, ki jo predstavlja italijanski komunizem.» Široka razpoložljivost

politike, ki je v vseh zadnjih letih privedla Jugoslavijo v prvi plan borbe za popuščanje napetosti in ohranitev miru in za doseganje polne neodvisnosti vseh narodov. Želim, da se odnosi med obema državama tudi nadalje razvijajo v smeri, v kateri so se razvijali v zadnjih letih, kot odnosi med državama, ki sta navdahnjeni z duhom velikega prijateljstva in velikega sodelovanja.» To je Berlinguer izjavil jugoslovanskemu časnika po tiskovni konferenci na združenju tujih delavcev in časnikaške zveze. Preučili so enotno platformo, ki je osnova za začetek skupnega sindikalnega boja za ohranitev svobode tiska. Sklenili so, da bodo v petek ob 11.30 na sedežu časnikaške zveze v Rimu priredili skupno tiskovno konferenco, na kateri bodo obrazložili platformo zahtev in poudarili sindikalnega boja.

RIM, 22. — Tudi se so danes sestali predstavniki enotne federacije CGIL, CISL in UIL s predstavniki enotne federacije tiskarskih delavcev in časnikaške zveze. Preučili so enotno platformo, ki je osnova za začetek skupnega sindikalnega boja za ohranitev svobode tiska. Sklenili so, da bodo v petek ob 11.30 na sedežu časnikaške zveze v Rimu priredili skupno tiskovno konferenco, na kateri bodo obrazložili platformo zahtev in poudarili sindikalnega boja.

Resolucija osrednjega vodstva PSI nadalje pravi, da je treba čimprej odpraviti primanjkljaje krajevnih ustanov, katerim pa ni mogoče odrediti potrebnih kreditov, kar lahko popolnoma ustavi vsako njihovo delovanje. Zato je potrebno, da bodo denarni prispevki, načrtovanje in uresničitev javnih nalog za socialno potrošnjo okrepili oblast in odgovornost deželnih in krajevnih uprav.

Resolucija ob koncu ugotavlja, da razpoložljivost, ki jo je vlada pokazala, da je pripravljena sprejeti predloge sindikatov, omogoča, da se lahko nadaljuje z delom, da se prepriča, da bodo posledice gospodarske krize padle na ramena delavcev. Samo tako, pravi resolucija, bo možno sprejeti splošno politično in socialno strategijo, ki bo omogočila čimprejšnj pozitiven gospodarskih dejavnosti in ponovno vključitev Italije v evropsko politiko. V tej zvezi je osrednje vodstvo stranke zelo ugodno ocenilo prispevek, ki ga dajejo socialistični predstavniki v vladi, v naporih za doseg sporazuma med vlado in sindikati.

Na seji osrednjega vodstva so tudi sklenili, da se bo centralni komitei sestel 4., 5. in 6. junija. Obenem so določili delegacijo stranke, ki se bo udeležila kongresa Zveze komunistov Jugoslavije in ki jo bo vodil namestnik tajnika Craxi.

Berlinguer o bližnjem kongresu ZKJ

RIM, 22. — Generalni tajnik KPI Enrico Berlinguer je pozdravil bližnji kongres Zveze komunistov Jugoslavije in visoko ocenil uspehe socialistične Jugoslavije posebno v zadnjem času. V odgovor na vprašanje nekega jugoslovanskega časnikarja je Berlinguer med drugim dejal: «Želim izraziti najtoplejšo željo italijanskim komunistom ZKJ in vsem narodom Jugoslavije za nove uspehe v socialistični graditvi in nadaljnjem razvoju tiste zunanje

26. maja bo preteklo 10 let od prve seje deželnega sveta Furlanije - Julijske krajine. Predsednik sveta Berzanti se je včeraj spomnil te obletnice in poudaril, da je obstoječe v znanju meri «okrepil oaze mirnega sožitja s slovensko manjšino, ki ga moramo braniti proti vsaki provokaciji.»

Demokristjanski tajnik Fanfani

Predsednik vlade Rumor

DANES

Na seji osrednjega vodstva krščanske demokracije je imel Fanfani presenetljivo poročilo, saj je povedal, da je bilo vodstvo krščanske demokracije že 9. februarja, ko je odločilo, da se razpiše referendum, prepričano, da krščanska demokracija ne bo zmagala na referendumu. Za njegovo izjavo toliko bolj preseneča, ker se je prav politični tajnik krščanske demokracije Fanfani med kampanjo za referendum zagnal v politični boj z neverjetno ostrino. Prehodil je vsa Italijo, od Trsta do Agrigenta na Siciliji in ves čas govoril o političnem pomenu glasovanja, strahoval ljudi «komunistično nevarnost» in se posluževal še drugih gesel, ki smo jih bili vajeni slišati v času «hladne vojne». Danes pa slišimo, da je že poprej vedel, da bo krščanska demokracija porazena.

Henry Kissinger bo še ta teden zaključil svojo posredovalno misijo na Bliznjem vzhodu ter se bo vrnil v domovino. Ni še znano, ali napoved njegovega odhoda pomeni, da bo v prihodnjih dneh mogoče doseči sporazum o razmiku izraelskih in sirskih čet na Golanu.

Za sedaj je le malo upanja, da bi utegnile «rdeče brigade» v kratkem osvoboditi ugrabljenega sodnika Maria Sossija. Kuba je dala vedeti, da ne namerava dati zatočišča osim članom tolpe «XXII. oktobra», ki naj bi jih po zahtevi ugrabiteljev pospremili v kubansko veleposlaništvo v Vatikanu. Genovski generalni pravdnik pa je včeraj vložil priziv proti sklepu prizivnega porotnega sodišča, da nakloni začasno svobodo osim članom zločinske tolpe.

26. maja bo preteklo 10 let od prve seje deželnega sveta Furlanije - Julijske krajine. Predsednik sveta Berzanti se je včeraj spomnil te obletnice in poudaril, da je obstoječe v znanju meri «okrepil oaze mirnega sožitja s slovensko manjšino, ki ga moramo braniti proti vsaki provokaciji.»

KUBANSKO VELEPOSLANIŠTVO NE BO DALO ZATOČIŠČA ČLANOM «XXII. OKTOBRA»

Le malo perspektiv za hitro osvoboditev sodnika Sossija

Demantirano posredovanje Vatikana - Genovski generalni pravdnik vložil priziv proti razsodbi o izpustitvi osmih članov zločinske tolpe na začasno svobodo

Genovski generalni pravdnik dr. Coco

GENOVA, 22. — Upanja, da bo genovski sodnik Sossi, ki so ga tako imenovane «rdeče brigade» ugrabile pred več kot enim mesecem, kmalu osvobojen, so danes skoraj povsem splahnila. Genovsko porotno sodišče, ki je v preteklih dneh sklenilo nakloniti začasno svobodo osim članom tolpe «XXII. oktobra» v skladu z zahtevami ugrabiteljev, ni torej doseglo zaželenega učinka zaradi vrste okoliščin, ne nazadnje tudi zaradi nepopolnosti pričakovanj. Po glejmo, katera so ta dejstva.

Danes moramo zabeležiti nova dejstva, ki nikakor niso ugodna za ugrabljenega sodnika. Gre predvsem za tri dejstva, ki so po optimizmu prejšnjih dni ponovno dala povod za najbolj pesimistična pričakovanja. Pogledimo, katera so ta dejstva.

1. Genovski generalni pravdnik dr. Coco je vložil priziv na kasacijsko sodišče proti razsodbi prizivnega porotnega sodišča o začasni svobodi članov zločinske tolpe «XXII. oktobra». Obstaja konkretna možnost, da kasacija sprejme priziv in razveljavi razsodbo, s čimer pa bi bile odpravljene vse možnosti pakiranja z ugrabitelji.

2. Kubansko veleposlaništvo je po neuradnih kanalih dalo vedeti, da ne namerava sprejeti članov «XXII. oktobra» niti na lastnem ozemlju, niti na sedežu diplomatskega zastopstva v Vatikanu. Vest je sporeči Sossijev družinski odvdeni Marcellini, pozneje pa ga je potrdila tudi Farnesina. Marcellini je pozval ugrabitelje naj ne postavljajo pogojev, ki so neuresničljivi ali katerih uresničitev je odvisna od elementov, ki nimajo s Sossijevimi ugrabitelji nobene zveze.

3. V vatikanskih krogih so demantirali govorice, po katerih naj bi Sveta stolica skušala posredovati za Sossijevu osvoboditev. Te govorice so nastale predvsem po zahtevi ugrabiteljev, naj bi člane «XXII. oktobra» pospremili na sedež kubanskega veleposlaništva v Vatikanu. Mnogi opazovalci so menili, da so se ugrabitelji na ta način izognili potrebi po pakiranju z italijansko vlado, ki je odločno povedala, da se ne bo pogovarjala z ugrabitelji, ter se v bistvu obrnila na Vatikan, ki naj bi pokazal večjo pripravljenost v tem smislu. Naj omenimo, da se je sam papež osebno pozanimal za usodo ugrabljenega sodnika ter se na poziv Sossijeve žene ponudil za nekakšno posredništvo. To njegovo pripravljenost sta poudarila tudi vatikanski radost in «Observatore romanos». Pavel VI. je poleg tega še poslal Sossijevi čeni brzojavko, v kateri ji je zagotavljal, da si bo prizadeval, v mejah svojih možnosti, in iskanju rešitve tega dramatičnega problema. Nekateri časopisi so se danes objavili z velikim poudarkom domneve, po katerih naj bi Vatikan posredoval, današnji demanti pa je zato učinkovito kot mrzla prha na upanja, da bi se Sossijeva ugrabitelj srečno iztekla.

AMERIŠKI ZUNANJI MINISTER SE BO ŠE TA TEDEN VRNIL V DOMOVINO

Napovedan skorajšnji zaključek Kissingerjeve posredovalne misije

To pa še ne pomeni, da bo sporazum o razmiku čet dosežen že v prihodnjih dneh - Za sedaj obstaja le dogovor o bodoči demarkacijski črti

TEL AVIV, 22. — Ameriški državni tajnik Henry Kissinger bo še ta teden zaključil svojo posredovalno misijo na Bliznjem vzhodu in se vrnil v domovino. Vest je sporeči sam Kissinger, ki že tri tedne vodi razgovore s sirskimi in izraelskimi voditelji za doseg sporazuma o razmiku čet na golanjski fronti. Ameriški zunanji minister je tudi dejal, da je bil že dosežen sporazum o demarkacijski črti, ki naj bi jo uvedli med sirskimi in izraelskimi četami, da pa ostaja še vrsta neresenih vprašanj. Med te sodijo določitev vmesnega pasu pod nadzorom čet OZN, izmenjava vojnih ujetnikov in omejitve oboroženih sil obeh strani na Golanu.

Kissingerjeve besede je potrdil tudi izraelski minister za informacije Peres, ki pa je tudi opozoril, da nima «zemljepisni sporazum» sam po sebi nobene veljave, ampak da ga je treba vključiti v sklop še odprtih problemov. Samo ko bodo še ta vprašanja rešena, je dejal Peres, bo mogoče govoriti o sporazumu. Isto je pred parlamentom povedal tudi zunanji minister Eban, po katerem so bili zabeleženi ve-

liki napredki, sporazuma pa še ni. Opazovalci skušajo sedaj tolmačiti pomen napovedi Kissingerjevega odhoda. Znano je, da je Kissinger včeraj po telefonu naročil Kissingerju, naj ostane čim dlje na Bliznjem vzhodu in upanja, da bo mogoče doseči sporazum. Zato naj bi napoved Kissingerjevega odhoda pomenila, da bo sporazum dosežen do konca tedna. Te domneve potrjuje tudi dejstvo, da je bil izraelski parlament sklican za prihodnji petek ali nedeljo in da bi moral ob tej priliki predsednika vlade Golda Meir govoriti o poteku zorstvom čet OZN, izmenjava vojnih ujetnikov in omejitve oboroženih sil obeh strani na Golanu.

Obstajajo pa tudi druge interpretacije Kissingerjevega odhoda. V samih krogih ameriške delegacije poudarjajo, da je še ameriške diplomacije dokaj utrujen, saj se že do tri tedna premika od Damaska v Tel Aviv in obratno, in da ga je ta maratonska turneja povsem zdelala. Kissinger naj bi torej odšel v domovino na počitek, tudi ko bi mu ne uspelo doseči sporazuma o razmiku čet. To verziijo sprejema tudi sirska tiskovna agencija «Sana», po kateri bo Kissinger v prihodnjih dneh ali tednih dnevih zaključil svojo sedanjo misijo, ne da bi njegova prizadevanja privedla do pričakovanih rezultatov.

Vsekakor se je Kissinger danes zjutraj ponovno pogovarjal z Goldo Meir in drugimi člani izraelske vlade, popoldne pa je odpotoval v Damask, že devetih v zadnjih dveh tednih, na pogovore s sirskim predsednikom Asadom. Še danes pozno zvečer bo ameriški državni sekretar ponovno v Tel Avivu. Pred dokončnim odhodom z Bliznjega vzhoda bo Kissinger po predvidevanjih obiskal Sadata v Kairu, da bi ga seznanil z rezultati svoje misije. Na poti proti ZDA se bo nato ustavil v Bonnu, kjer bo imel prvi pogovor z novim zahodnonemškimi kanclerjem Helmutom Schmidtom.

Čestitke Titu ob ponovni izvolitvi za predsednika SFRJ

(Od našega dopisnika)
BEOGRAD, 22. — Predsednik republike Josip Broz Tito je ob izvolitvi za predsednika brez omejitev trajanja mandata prejel številne brzojavke in čestitke od inozemskih državnih poglavarjev, med drugim tudi naslednje brzojavke od predsednika italijanske republike Giovannija Leoneja: «Ob vašem rojstnem dnevu in izvolitvi za doživetnijskega predsednika SFRJ vam z zadovoljstvom pošiljam, go spod predsednik, izraze najtoplejših čestitk skupno z željami za uresničitev prijateljstva in sodelovanja med našima državama.» B. B.

Morove čestitke Miniću

BEOGRAD, 22. — Italijanski zunanji minister Moro je brzojavno čestital svojemu jugoslovanskemu kolegu Milošu Miniću ob ponovni izvolitvi za podpredsednika Zveznega izvršnega sveta in za zunanjevega ministra. V brzojavki je Moro tudi izrazil željo, da bi prišlo do vedno bolj tesnih in prijateljskih odnosov sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo.

MILAN, 22. — Demokristjan Pierro Bassetti je v intervjuju reviji «Tempo» potrdil svoj namen, da odstopi s položaja predsednika dežele Lombardije. Svoj sklep je Bassetti povezal z rezultati referenduma, ki so po njegovi oceni dokazali, da se ljudje ne bojijo več KPI kot vladne stranke in da je zaradi v krizo zavezništvo med buržoazijo in širokim delom ljudskih in katoliških slojev. Bassetti poudarja, da se mora KD spremeniti, če ne postane «stranka manj politična in konservativna buržoazija».

Grčija zavrnila vstopni vizum nogometašem Vardarja

BEOGRAD, 22. — Nogometni klub Vardar iz Skopja ne bo jutri nastopil v povratni tekmi za «Balkanski pokal» proti grškemu moštvu AEZ iz Larise. Grške oblasti so namreč tistem igralcem Vardarja odbile vstopni vizum, kar so njihovi starši, oziroma roditelji njihovih soproj po poreklu iz severnega dela Grčije, iz Egejske Makedonije.

V zvezi s tem raznavljanjem grških oblasti jutrišnjega Nova Makedonija v svojem komentarju ugotavlja, da ravnanje grške vlade ne presega samo normalnih športnih odnosov, temveč, da ima določene politične dimenzije. Po pisanju Nove Makedonije, to ni prvi in niti edini primer grških oblasti in da je surovo ravnanje z Jugoslavo pred grškim konzulatom v Skopju stara praksa, na kar so bili večkrat opozorjeni konzulat, grško zunanje ministrstvo in grška vlada.

V Belfastu razbite protestantske barikade

Štiri tisoč do zob oboroženih angleških vojakov je včeraj razbilo barikade v središču Belfasta, ki so jih postavili bojovniki polvojaške protestantske organizacije UDA. Angleška vlada je medtem odpovedala finančno pomoč belfaskim ladjedelnicam zaradi stavke protestantskih delavcev — Na sliki: komandos UDA na barikadi — Članek objavljan na 6. strani

ZAVRNJEN PREDLOG KPI Z GLASOVI STRANK LEVE SREDINE

Živahna razprava o tajnosti glasovanja med obravnavo pravilnika deželne sveta

Odoben zakon o prispevkih zasebnim avtobusnim podjetjem

Deželni svet je na včerajšnji seji zaključil razpravo o členih novega notranjega pravilnika. Po večini so vse člene odobrili brez sprememb, oziroma so soglasno odobrili spremembe, za katere so se do govorili že v odboru za revizijo notranjega pravilnika z izjemo 75. člena, glede katerega so komunisti predlagali, da naj bi predvidel tudi tajno glasovanje.

Ta predlog je obrazložil svetovalec KPI Moschioni, ki je dejal, da je tajno glasovanje odraz svobodnejšega nastopa in svobodne izbire. O tem so že razpravljali leta in je takrat bila KD proti, ker se je bala »prostitih strelcev« v lastnih vrstah. Moschioni je bil mnenja, da je takrat šlo predvsem za zaščito izvršne oblasti in v našem primeru za odnos med deželnim svetom, ki je urejen tako, da je svet doberjen in da mora v bistvu odobriti, kar je odbor že sklenil. Sedaj pa se mnogo govori o spremembah tega odnosa in o večji avtonomiji deželne oblasti. V nadaljevanju je Moschioni ugotovil, da gre pri javnosti glasovanja pogosto za zahtevo KD, da nadzoruje lastne zavestne, kako spoštuje sprejete obveznosti, kar bi seveda bilo v primeru tajnega glasovanja težje.

Moschioni je nato navedel številne zgled druge države, dejal je, da je Toskana uvedla javno glasovanje, da pa je v Emiliji - Romagnoli v osnutku novega pravilnika uvedeno tajno glasovanje, kot velja za parlament.

Lonza (PSDI) je napovedal glasovanje strank leve sredine proti pravku in torej proti tajnemu glasovanju, ker je politični položaj takšen, da obstaja nujnost sodelovanja raznih političnih sil v vodstvu dežele, kar pa tudi pomeni nujnost kompromisa. Človeško, osebno odločitev se sprejme, ko se neko odloči, da bo stopil na politično pozornico in ko kandidira ter z izvolitvijo sprejme vsa pravila igre.

Pittoni (PSI) je dejal, da ni jasne odgovora na vprašanje, kakšno glasovanje omogoča večjo svobodo, ker gre pri tem za vprašanje vesti. Vendar pa je osebno za javno glasovanje, ker si takrat resnično svobodo, ko javno zagovarja svoja stališča. Zato je tudi znotraj PSI uvedeno načelo o javnosti glasovanja, kot to velja tudi v vseh ostalih deželnih svetih. Primerjava s parlamentom pa ni povsem točna, ker v parlamentu lahko predsednik vlade vedno zahteva zaupnico in takrat se javno glasuje. Predvsem pa, je dejal Pittoni, ne verjamem v krizo ev-

IZJAVA PREDSEDNIKA ALFREDA BERZANTIA

Deset let dela deželnega sveta

Boljši pogoji in širše možnosti - Poudarjena mirno sožitje s slovensko manjšino in mednarodna vloga dežele

Predsednik Berzanti je ob zaključku včerajšnje seje deželnega sveta opozoril, da bo 28. maja deset let od prve seje deželnega sveta, s katero je dežela Furlanija-Juljska krajina pričela s stvarnim delom in nadaljeval, da je ustanovitev dežele pomenila za vse prebivalstvo velik demokratičen dosežek, ki je bil rezultat vztrajnega boja za priznanje in za ustanovitve dežele s posebnim statutom.

Obstoj dežele je ustvaril za vse obstoječe stvarnosti boljše pogoje in širše možnosti in je v znatni meri »okrepil oziroma mirnega sožitja s slovensko manjšino, ki ga moramo omikano braniti proti vsaki provokaciji«.

Autonomistične izkušnje so pomenile krepitve demokracije in odstranjevanje negativne osamljenosti, ki je osnovni pogoj za zaostajanje dežele. Dežela je mnogo naredila, da se vključi v gospodarski razvoj Italije in Evrope, pri čemer je prispevala k ugotovitvi prijateljskih odnosov sodelovanja z bližnjimi narodi v konstruktivnem naporu utrjevanja miru.

Berzanti je tudi opozoril na šte-

vilna važna neresena vprašanja gospodarskega razvoja, emigracije, zaostalih področij, vojaških služnosti, obsežnih kmetijskih načrtov in možnosti, da bo dežela na krizišču Evrope vršila svojo vlogo stikališča narodov, kultur in gospodarskih odnosov.

Svoja izvajanja je predsednik Berzanti zaključil z obzvo, da bo dežela še nadalje zvesta idealom odorniškega gibanja, ustavi in posebnemu statusu.

Podnevi zatohla vročina, zvečer pa hud naliv

Sinoci kmalu po 19. uri, se je ulica huda ploha. Že ves dan je precejšnja vročina - v mestu je temperatura spredaj 25 stopinj - naznanjala spomladansko neurje in res se je iz oblačkov, ki so legli na mesto in okolico, začelo bleskati in grmeti in končno so padle prve kaplje. V kratkem je hud naliv pregnal z ulice pešce, avtomobilski promet pa je popolnoma zastal pri novih semaforških križiščih in je spet redno stekel komaj po 20. uri.

Temperatura se je znatno znižala in predvidevajo, da bo tudi danes nekoliko nižja kot prejšnje dni. Vremenoslovski zavod napoveduje za danes sončno vreme, tako da lahko upamo na kopanje, saj je morska voda že dosegla 20 stopinj.

RADIO ZA ŠOLE

Razstava risb učencev tržaških in gorških osnovnih šol

Od danes do 3. junija bo v Kulturnem domu v Trstu razstava risb, ki so jih izdelali učenci tržaških in gorških osnovnih šol za radijske oddaje »Poslušajmo in risajmo« ter »Rišmo skupaj« v okviru rubrike »Radio za šole«. Ker njegov namen postopoma doživlja za se in, kajpak, skoraj polnoročno neizvedljivega smeja.

Noschese ter lepe plesalke, dreserji, klavni in akrobati v prvem delu so tako smiselno dopolnili vse spono, ki je vsaj za kakšno uro prijetno ovesit usadkanje skrbi in tegobe prisotnega občinstva.

DRUGE VESTI NA ŠESTI STRANI

Srebrni jubilej Radia Koper

Danes, 23. maja, ob 20.00 bo v koprskem gledališču slovenska akademija, posvečena 25. obletnici ustanovitve Radia Koper. Slavnostni govornik bo podpredsednik Izvršnega sveta Slovenije Rudolfinčič. V kulturnem delu programa bo nastopil slovenski oktet. Akademijo bo prenašal Radio Koper od 20. do 21.15.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

GOSTOVANJE DRAME SNG

IZ LJUBLJANE

Aleksander Nikolačević Ostrovski

VOLKOVI IN OVCE

Komedija v petih dejanjih

Prevod: MILAN JESHI

Scena: SVETA JOVANOVIĆ

Kostumi: ALENKA BARTLOVA

Glasba: FRANCE LAMPRET

Lektor: MIRKO MAHNIČ

Režija: IGOR PRETNAR

Jutri, 24. t.m., ob 20.30

ABONMA RED A - premierski

in RED G

V soboto, 25. t.m., ob 20.30

ABONMA RED B - prva sobota

po premieri. RED D - mladinski

v sredo in RED E - mladinski

v četrtek

V nedeljo, 26. t.m., ob 17. uri

ABONMA RED C - prva nedelja

po premieri in ABONMA RED F - okoliški

V ponedeljek, 27. t.m., ob 17. uri

ABONMA RED H in RED I

V torek, 28. t.m., ob 17. uri

ABONMA RED J in RED K

Zaradi legalne ure se popoldanske predstave pričnejo ob 17. uri

in ne ob 16., kot napovedano.

Gledališča

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Danes, 23. t.m., ob 20. uri gostuje

v Zagrebu; v nedeljo, 26. t.m., ob

20. uri v Ohridu; v ponedeljek, 27.

t.m., ob 20. uri v Skopju in v sredo,

29. t.m., ob 20. uri v Beogradu s

predstavo Eduarda De Filipa »Božić pri Cappellovih«.

V četrtek, 30. t.m., ob 20. uri v

Beogradu s predstavo M. A. Asturiasa »Torumbos«.

SAG

Slovensko amatersko gledališče

v Trstu: Igor Torkar »POZAR«, igra

v dveh delih. Ponovitev:

Danes, 23. maja 1974, ob 17. uri v

Prosvetnem domu na Opčinah;

V nedeljo, 26. maja, ob 17. uri v

Marinjem domu pri Sv. Ivanu;

V torek, 28. maja, ob 20. uri v

gledališču v Kopru za industrijsko in

ekonomsko šolo, gimnazijo ter izven.

Zadnja predstava v sezoni 1973-74.

ROSSETTI

H. Ibsen »Nora«. Danes ob 16.00

in ob 20.30. Jutri ob 20.30.

AVDITORIJ

V soboto, 25. t.m., ob 20.30 in v

nedeljo, 26. t.m., ob 16. uri bo

gledališča skupina občinskega rekre-

torija »E. Toti« nastopila s Pagnije-

vo in Cappellettiovo komedijo »Tries-

te e calafas«.

Koncerti

KONCERTNA SEZONA

V GLEDALIŠČU VERDI

Jutri, 24. t.m., ob 21. uri (red A)

in v soboto, 25. t.m., ob 18. uri (red B)

bo nastopil Franco Mannino

kot skladatelj, pianist in dirigent or-

kestre Verdi. Na sporedu so skladbe

Rossinija, Musorgskega in Beethovna.

Včeraj sta si izmenjala pr-

stana

DESANKA

in

VOJIMIR TRETIJAK

Vso srečo v skupnem žitlje-

nju jima želi SD Vesna.

Danes ob 20.30 bo rojanska sek-

cija KPI v Ul. Applari 31 razpravlja-

la o rezultatih referenduma in o

nalogah komunistov v sedanjem poli-

tičnem položaju.

Danes ob 17. uri bo voden ogled

razstave mednarodne šole v palači

Costanzi. Dela otrok od 3. do 14. leta

starosti bo originalno ravatelj šole prof.

David Pradbury.

SLOVENSKO AMATERSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Igor Torkar

POZAR

Igra v dveh delih

Scena: IVAN VERC

Kostumi: MARIJA VIDAU

Koreografije: SELMA MICHELIZZI

Maske: DEMETRIJ CEJ

Jezikovno vodstvo: MIRA SARDOČ

Režija: SERGEJ VERC

Danes, 23. maja 1974, ob 17. uri

v Prosvetnem domu na Opčinah;

V nedeljo, 26. maja, ob 17. uri

v Marinjem domu pri Sv. Ivanu;

V torek, 28. maja, ob 20. uri v

gledališču v Kopru. Zadnja pred-

stava v sezoni 1973-1974.

Razstave

V galeriji »C. Sofianopulos« (Trg Pa-

pa Giovanni) so odprli razstavo slik

umetnika F. Berninija in glasbil, ki

jih je izdelal G. Papaleo. Razstavo

organizira deželni sindikat za umet-

nosti CCIL-UIL. Odprta bo do 29.

maja (ob delavnikih od 18. do 20.30

in ob praznikih od 11. do 13. ure).

V palači Costanzi so odprli razstavo

slik dijakov tržaške mednarodne šole.

V galeriji »La Lanterna« v Ul. sv.

Nikolaja 6 je odprl razstavo svojih

slovenskih likovnih Jože Spacal, ki

se bo predstavil z mozaiki in grafi-

kami iz najnovejših časov.

V krožku trgovske mornarice »Na-

zario Sauru« v Ul. Roma 15 bo v

soboto, 25. t.m., ob 18. uri odprl raz-

stavo svojih del tržaški slikar Clau-

dio Bianchi, ki bo razstavljal do 3.

junija. Razstava bo na ogled občin-

stvu sleherni delovni in praznični

dan od 17.30 do 20.30.

V soboto, 25. t.m., ob 16. uri v

galeriji Retorici - Triblio 2 odprla razstavo

svojih del Gianna Marinia. Razstava

bo odprta vse do 14. junija in bo

občinstvu na ogled sleherni dan od

10.30 do 12.30, ter od 17.30 do 19.00,

razen ob nedeljah in praznikih, ko

bo odprta od 10. do 13. ure.

Od sinoci razstavlja v Caffè de-

gli Specchi na Trgu Unità tržaški

slikarj Carmelo Vranich in Pino

Calicea, ki bosta razstavljala do 6.

junija.

V galeriji Loža v Kopru, Titov trg

4 razstavlja od včeraj znani sloven-

ski likovnik Vladimir Makuc, ki bo

razstavljal svojo grafiko do 9. ju-

nija. Galerija Loža je odprta ob

činstvu sleherni dan od 9. do 13. ter

od 17.00 do 19.00 ure, razen ob nede-

ljah popoldne, ko je zaprta.

V občinski galeriji na Trgu Unità

razstavlja od sinoci tržaški slikar

Fabio Zubini, ki je svojo sedanjo

razstavo posvetil Parizu, predvsem

tistemu staremu Parizu, ki sedaj iz-

ginja, ker ga rušijo, da bi na mestu

starih zgradb postavili nove. Zubini-

jeva razstava bo trajala do 30. maja.

V torek, 4. junija bodo v prostorih

tržaškega nemškega zavoda Goethe

v Ulici Coronoe 15 odprli razstavo z

naslovom »Sander in Salomon - dva

pionirja fotografije«. Razstava bo tr-

jala do toka, 18. junija.

Včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 23. maja

VNEBOHOD

Sonce vzide ob 4.26 in zatone ob

19.37 - Dolžina dneva 15.11 - Lu-

na vzide ob 5.36 in zatone ob 21.37.

Jutri, PETEK, 24. maja

CVETKA

Vreme včeraj: najvišja temperatura

25.9 stopinje, najnižja 17.9, ob 19.

uri 22.8 stopinje, zračni pritisk 1003.5

mb, rahlo pada, veter 10 km na

uro južno, vlaga 61-odstotna, nebo ob-

lačno, morje rahlo razgibano, tem-

peratura morja 19.7 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 22. maja se je v Trstu ro-

dilo 16 otrok, umrlo pa je 10 oseb.

UMRLI SO: 36-letni Renzo Zuliani,

78-letni Carlo Varin, 73-letni Al-

do Pitteri, 72-letni Giovanni Hrva-

tin, 88-letna Angela Kos vd. Fa-

bian, 84-letni Michele Collierig, 60-

letna Antonia De Stefano por. Le-

andrino, 84-letna Clementina Bassane-

s roj. Punis, 69-letni Edoardo Ventu-

rin in 81-letni Giovanni Verginella.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure)

Dr. Gmeiner, Ul. Giulija 14 - Man-

zoni, Trg Sonino 4 - INAM, Al Ce-

dro, Oberdankov trg 2.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)

All'Angelo d'Oro, Goldonijev trg 8 -

Cipolla, Ul. Belpoggio 4 - Al due

Lucci, Ul. Giannastica 44.

LEKARNE V OKOLICI

Bojunc (tel. 228-124); Bazovica (tel.

226-165); Opčine (tel. 211-001); Pro-

sek (tel. 225-141); Božje polje -

Zgonik (tel. 225-596); Nabrežina (tel.

200-121); Sesljan (tel. 209-197); Zav-

lje (tel. 213-137); Milje (tel. 271-124).

Mali oglasi

TAKOJSNJA DOBAVA 128, 127; 128

71, 72; 850 coupé 67, 69; 850 spy-

der 69; 124 coupé 68, 69; 124 67,

69; 850 special 68, 70; 500 L 68,

69, 70; fiat 750 66, 69, fiat 1300

66 in drugih 20 avtomobilov vseh

PO VEČMESEČNIH MARLJIVIH PRIPRAVAH

V soboto na Proseku koncert pevskega zbora Vasilij Mirk

Na sporedu renesančne, narodne in partizanske skladbe

Člani pevskega zbora Vasilij Mirk s Proseka-Kontovela se v teh dneh marljivo pripravljajo za samostojni koncert, ki ga bodo izvedli v soboto, 25. maja, v kinodvorani Iris na Proseku.

V večernih urah se iz dvorane domačega prosvetnega društva o-glasa petje moškega zbora, vmes pa je slišati akorde klavirja, s katerim pevovodja Ignacij Ota oblikuje, oziroma popravlja se zadnje netočnosti in napake. V polifonskih pesnih se lepo zlijejo glasovi, ki odmevajo v večerno vaško tišino. Da vlada med pevci veliko zanimanje za ta koncert ni nobenega dvoma, saj predstavlja celovečerni koncert za vsakega pevca veliko zadoščenje. Popolna zasedba zbora šteje 30 pevecov. Res je, da bi lahko vasi, kot sta Prosek in Kontovel, razpolagali z večjim številom pevecov, toda kljub prizadevanju voditeljev zbora se zasedba več ali manj vrtil vedno okrog 30 pevecov, ki že več let uspešno nastopajo v raznih dvoranih tu in onstran meje. Celovečerni koncert v domači vasi pa predstavlja za pevce kot tudi za vasčane, ki pozorno sledijo delovanju zbora, lepo zadoščenje. Na Proseku — Kontovelu sicer ni dvorane za take prireditve, toda trije uspešni koncerti, ki jih je zbor že imel v kinodvorani Iris na Proseku, so potrdili, da je kinodvorana akustična kar je zelo važno za pevce in poslušalce.

Da bi o sobotnem koncertu kaj več izvedeli smo se obrnili na pevovodjo Ignacija Ota in ga zaprosili naj nam pove kako je prišlo do zamisli za ta koncert in kakšen bo spored pesmi.

«Po uspešnem koncertu 18. aprila 1969 ob poddelitvi Gallusovih priznanj posameznim pevcem, se bo mo spet predstavili domačemu občinstvu. V tem času smo imeli več nastopov, sodelovali smo na raznih kulturnih prireditvah na Tržaškem, Goriskem in v raznih krajih Slovenije. Večkrat smo se udeležili mednarodnega tekmovanja «C. A. Seghizza» v Gorici, nastopili smo tudi na dveh tekmovanjih slovenskih zborov v Mariboru, stalno smo sodelovali na revijah Primorska poje in večkrat bili gostje radia Trst «A» in radia Koper. Zadnji celovečerni koncert smo imeli lani v Gabrovu na predvečer odkritja spomenika. Takrat smo izvajali izključno partizanske pesmi, v soboto pa se bomo predstavili s pisanim sporedom umetnih in narodnih pesmi. Nekatere skladbe smo naštevali pred kratkim, nekatere bodo za Prosek novost, nekaj pa je tudi takih, ki smo jih že peli. Spored pesmi bo prav gotovo zanimiv za poslušalce, saj je zelo pester in živahen.

V začetku programa smo vključili nekaj renesančnih skladb iz prejšnjega stoletja, Gallusovo «Dulcis amica mea», Presovo «El grillo» in motet Giovannija Palestrine «O Domine Jesu», sledile bodo slovenske umetne pesmi. Prvi del bo mo zaključili z zahtevno skladbo Antona Foesterja («Spak»), ki bo letos obvezna za moške zборе na tretjem tekmovanju slovenskih zborov v Mariboru. Tekmovanja, ki bo oktobra meseca se bo udeležili tudi naš zbor.

V drugem delu smo vključili v spored poleg slovenskih narodnih pesmi še po eno rusko, korosko, dalmatinsko in seveda tudi dve tržaški in domačemu narečju. Ob koncu bomo zapeli še tri partizanske pesmi, ki sem jih vključil z odobravanjem vseh pevecov. Doba je pač taka. Partizanske revolucionarne skladbe ne umrejo in jih naši pevci imajo že v krvi, skoraj bi rekli, da so ponarodele in občinstvu ugaajo. Za ta koncert smo izbrali špansko revolucionarno «Rumbala», otožno Pirnikovo «Smrt v Brdih» in zmagoslavno Gobečovo «Bohor je vstala», ki opeva slavni

Kozjanski odred, ki letos slavi 30. letnico. V počastitev te obletnice smo se odločili zaključiti naš koncert s to skladbo.

S tem koncertom bomo praktično zaključili letošnjo sezono. V začetku prihodnje sezone pa je naš namen, da bi koncert ponovili še v nekaterih vaseh na Tržaškem, Goriskem in morda tudi v Benški Sloveniji.

Takšno je bilo mnenje pevovodje Ignacija Ota o koncertu zbora Vasilij Mirk, kateremu želimo obilo uspeha, naše čitatelje pa vabimo, da se polnoštevilno udeležijo sobotnega koncerta, ki bo začel ob 20.30.

B. R.

Nova delovna pogodba za hišne pomočnice

V Rimu so včeraj podpisali prvo delovno pogodbo za hišne pomočnice in pomočnike. Teh je v Ita-

V DIVAČI V OKVIRU OBČINSKEGA PRAZNIKA

Obujanje spominov na partizanske napade na vlake pri Rodiku

Hromemu slikarju Stojanu Zafredu predali atelje

Prebivalci krajevne skupnosti Divača so že lani prvič proslavili enodnevni praznik v spomin na partizanske napade na vlake v bližini Rodika, ki so jih uspešno izvedli borci I. bataljona Istrskega odreda pred tridesetimi leti. Letos so svoj krajevni praznik razširili kar na celotensko praznovanje s pestrim sporedom kulturnih in športnih prireditvev tako, da pride na vrsto vsak popoldan ali zvečer po ena ali več prireditev. Praznovanje se je začelo v nedeljo, 19. maja, zaključilo pa bo prihodnjo nedeljo, 26. maja.

Organizatorji tako imenovanega «Diviškega tedna» so nam povedali, da želijo s tem praznovanjem predvsem obuditi za mlajšo generacijo spomine na 3 uspešne akcije borcev I. bataljona Istrskega odreda, ki so v sodelovanju z domačimi železničarji 20. januarja leta 1944 iztržili pri Rodiku 24 vagonov, polnih živil, krme, oblačil, jedilnega in gorilnega olja, namenjenih nemškemu enotam na področju Istre. Ves ta koristen tovor so potem s pomočjo prebivalcev Rodika pripeljali partizanskim enotam v Birke in drugam. Dne 28. marca istega leta je prav tako uspel napad na osebni motorni vlak, pri čemer je bil ubitih okrog 20 sovražnih oficirjev, večina financarjev. Borci omenjenega odreda so spet dne 21. junija 1944 uničili dve lokomotivi in šest vagonov premoga. Pri tej akciji je padel prvi domačin, ta kratki tenec Jože Nedoh, po domače Knelov iz Dan pri Divači. O vsem tem je minulo nedeljo, ob otvoritvi «Diviškega tedna» pripovedoval več kot dva tisoč udeležencev tega krajevnega praznika, domačin Evgen Mohorčič, medtem ko je kot konferansje sodeloval na tej spominski proslavi tudi znan napovedovalec RTV Ljubljana Marjan Kralj s humoristom Janezom Hočevarjem.

Pomembnejši nastopi tedna, kot predstava «Primorski zdravi» v izvedbi novogoriškega gledališča, dalje koncert Koroskega akademskega ansambla, bazoviških glasbenikov, športno srečanje ljubljanskih invalidov, domačin tabornikov odreda «Janka Premrla - Volk», domačin in zamejskih balinarjev, malih nogometašev iz Kozine in bližnjih Gorenj, vse to nam pove, da je Divača v tem tednu vzbudila pozornost ne le prebivalcev vsega področja krajevne skupnosti, temveč tudi v oči mnogih tranzitnih potnikov in turistov.

Pod pokroviteljstvom diviškega odbora krajevne Zveze borcev, bo do mladinci tamkajšnje obrambne teritorialne celine izvedli v soboto dopolnilne celoproizvedni napad na vlake ob progi pri Rodiku, za kar vlada zanimanje in pričakujejo, da bo te prizore snemala celo televizija. Zvečer, po napadu in partizanskem pohodu, bo ob tabornem

liji nad milijon, delovna pogodba pa velja za vse: hišne pomočnice, ki stalno živijo pri družinah, občane pomočnice, domače vzgojitelje, varuške in podobno.

Delovna pogodba je brez dvoma velik uspeh sindikatov CGIL, CISL in UIL, ki so — mimo samozvanih «sindikato» — izposlovali najprej pogajanja, nato pa še podpis delovne pogodbe.

Slednji opozarjajo sedaj, da je delovna pogodba za hišne pomočnice obvezna, saj velja kot zakon. Razumljivo je, da določa minimalne pogoje, kar ne izključuje bolj-šega ravnjanja.

Osnovna določila delovne pogodbe predvidevajo tri vrste osebnih dohodkov hišnih pomočnic: minimalni je 80 tisoč lir mesečno za nestrokovno pomoč in težaška dela, nato 100 tisoč lir mesečno za natakarske, otroške negovalke, garderobke, kuharice itd., ter 130.000 lir minimalnega dohodka za hišne upravitelje, vzgojitelje, otroške učiteljce.

oognu zadonela partizanska pesem s sodelovanjem domačih pevecov in godcev, nakar bo sledil nedeljski zaključek s podelitvijo priznanj in pokalov najboljšim ekipam in posameznikom.

Nadse prvega dneva tega, tako rekoč prvega «Diviškega tedna», pa je vsekakor ureditev in predaja novega ateljeja hromemu slikarju - samorastniku, domačinu Stojanu Zafredu, o katerem smo v našem listu prvič pisali pred podludrim letom. Mladi, 23-letni slikar, se je pred štiri leti pomersel na kopanju pri Valdoltri in je od tedaj dalje priklenjen na voziček. Razen glave mu je pri tem vse telo ohromelo. Vendar je kljub temu z uporno voljo, kot je imel njegov oče za časa borbe kot pripadnik V. bataljona vojske državne varnosti, zbral toliko moči, da si upa slikati s čopičem v ustih. Doslej je ustvaril kar 60 oljnih platen in okrog sto različnih risb. Za to priložnost je v novem ateljeju, ki so mu ga uredili s skupnimi stroški, pridobil prvo razstavo v domačem kraju. Drugače je Stojan Zafred že razstavljal na postojnski gimnazij in v ljubljanskem zavodu za rehabilitacijo invalidov. Sodeloval pa je tudi na lanskih piranskih «ex tempore». Viden je njegov na predek in po ocenah tudi priznanih slikarjev, je že našel svoj slog v ekspresionističnem ustvarjanju. Najljubši so mu motivi domačega kraja, se pravi Krasa, ki ga s tako občutljivostjo barva, da se obiskovalci razstavne ne morejo načuditi, kako to zmore. V zadnjem času je dobil tudi mentorico, v osebi akademске slikarke Seke Tavčarjeve iz Ljubljane in se pod njenim vodstvom razvija v samostojnega slikarja. Divača bo morda nanj nekoč še bolj ponosna, kot je.

Dj. PLANJAVEC

V SOBOTO V KOPRU

Partizansko srečanje 1. in 2. prekomorske

Zveza združenj borcev NOV, novogoriški in koprski občinski odbor, 1. in 2. prekomorske brigade bodo organizirali v soboto, 25. maja bovske kinodvorani partizansko srečanje nekdanjih borcev 1. in 2. prekomorske brigade. Srečanja, ki so ga priredili ob 30. obletnici obrambe vrhovnega štaba NOV in Tita v Drvarju, se bodo udeležili tudi drugi gosti, ki so sodelovali pri tem dogodku.

Udeležence shoda, ki se bo pričel ob 11. uri, bo pozdravil Srečko Vilhar, slavnostni govor pa bo imel narodni heroj Stane Bohar, nekdanji politkomisar 1. 2. in 3. prekomorske brigade. Na sporedu so nastopi in recitacije, igrala pa bo koprski godba na pihala.

Na koncu proslave bodo predvajali še dva kratkometražna dokumentarna filma. Skupno kosilo in tovaršsko srečanje bo ob 12.30 na vrtu hotela Galeb v Kopru.

OSMICA

Pri Piščancih pri Boletovih točijo črno domače vino.

GORIŠKI DNEVNIK

V PRIREDBI SEKCIJE ANPI

Od danes do nedelje na Peči štiridnevni ljudski praznik

Na sporedu sta kar dve prireditvi z nastopom številnih skupin iz Goriske

Na Goriskem se nadaljujejo poletne prireditve. Ne mine nedelja ali praznik, da se ne bi v tej ali v oni vasi odločili za kakšno zabavno prireditev. Preteklo nedeljo so imeli prireditve v Rupi, danes, v petek, soboto in v nedeljo pa jo bodo imeli na Peči, torej prireditvi v dveh sosednjih vaseh, ki sta tesno medsebojno povezani, imata skupni vrtec in šolo ter skupne prosvetne, borbevske in druge organizacije.

V Rupi so prejšnjo nedeljo priredili kulturni praznik, ki so ga prejšnja leta imenovali «Praznik fitalje», to je jedi, ki je «kraljevala» na tem prazniku. Letos so ga preimenovali v dan kulture. Prireditvi se je ta naziv tudi zaslužila, saj je ljudsko-prosvetni program trajal cele tri ure. Izvedli so ga pri cerkvi, kjer so s prostovoljnimi delom zgradili betonski oder, ki ga nameravajo v prihodnje pokriti.

Na prireditvi so najprej nastopili godci ansambla Lojze Hlede iz Števerjana, ki so nastopili dvakrat, ter bi morali igrati tudi na plesu, vendar tega niso mogli, ker se je prav tisti večer rodil sinček vodji ansambla. Po nekaj pesmi so zapeli otroci iz vrtca Rupa - Peč pod vodstvom vrtnarke Slavke Laskovič. Osnovnošolske otroke je za nastop pripravil učitelj Emil Lasič. Iz Števerjana so prišli trije godci in dve dekleti, ki so zaigrali in zapeli nekaj veselih viž. Potem je nastopila nova folklorna skupina otrok, ki jih vodi Jožica Kovč. Zelo lepo je zapel veseli trio iz Podgora, dobro pa se je odrezal tudi domači harmonikar Enco Pavletič. Pod vodstvom Zdravka Klanjškega sta nastopila še mešanji in moški pevski zbor, slednji je zapel budnico Dvignimo čase, ki jo je napisal ljudsko-prosvetni delavec Darko Durček, uglašil pa Ubald Vrabec. Tone Budin iz Mirna je občinstvo presenetil z recitacijo Pisarjevega sina iz Stritarjeve antologije. Po nastopu zbora Miroko Filaj je Darko Durček pozdravil udeležence ter spregovoril o pomenu praznika, ki zbližuje ljudi ter prepušča, da se vas ob nedeljah izprazni. Svoje izjave je sklenil s pozivom, naj bomo zvesti vsi besedi in izročilu naših prednikov.

Po prosvetnem delu je bila zabava s plesom ob zvokih števerjanskega ansambla mladih, na voljo je bilo dovolj fitalje, raznih prigrizkov in pijač.

Jutri razprava o avtoportu

Na zadnji seji občinskega odbora v Gorici, ki je bila v ponedeljek zvečer, so sklenili, da bodo na seji občinskega sveta v petek ob 18.30 razpravljali o avtoportu, in sicer o njegovem idejnem načrtu. Na občinski seji bodo razpravljali tudi o najemu posojila 166 milijonov lir pri goriskih hranilnici za gradnjo osnovne šole v Ul. Campi. Občinski odborniki so načelno pristali na odprtje otroških jasi, za katere je prišla pobuda s strani pokrajinske uprave in splošne bolnišnice. Na skupnem sestanku vseh treh ustanov se bodo podrobneje pogovorili, kako uresničiti to pogostno pobudo. Odborniki so sklenili.

ni, da bodo tudi letos odprli občinski park za magistratom za občinstvo in mu nudili vsakodnevno in periodično čtivo.

Na predlog odbornika Rovisa bodo pristojna deželna telesa opozorili na težave, ki jih bo legalna ura povzročila maloobsejnejemu prometu. Občinski odbor je spoznal, da bi uvedba legalne ure prihodnji teden prisilila trgovce, da bi prezgodaj zapirali trgovine. Zato je prevladovalo mnenje, da bi 40 delovnih ur, kolikor jih predvideva delovna pogodba za trgovski sektor, tako porazdelili, da bi trajal delovni čas od 8. do 12. ur do 16. do 19.30.

V Pierisu so na gradbišču nove srednje šole našli 50 kg težko neeksplozivno letalsko bombo iz druge svetovne vojne. Ko je delavec gradbenega podjetja upravljal katerpiljer je opazil v zemlji bombo. O najdbi so takoj obvestili tržaško vodstvo posebne enote za odstranjevanje eksploziva. Policisti so

nekaj ur pozneje odnesli bombo ter ugotovili, da gre za ameriško letalsko bombo, ki so jo odrgli v drugi svetovni vojni med bombardiranjem mosta čez Sočo.

Sredi popoldneva se je zmračilo

Včeraj zvečer je nevihta nekoliko ohladila ozračje, ki je bilo včeraj na nasičeno s sopro. Ob 18. uri je Gorico prekril gost in temen oblak tako, da je mrak legel nad mesto, zaradi česar so morali v pisarnah prižgati luči. Ker se je tako stemnilo, so tudi avtomobilisti prižgali žaromete.

Ko je okoli 18. ure strela za krajši čas prekinila tok, se je delo povsem ustavilo. Ploha, ki je tudi zajela samo nekatera območja, ni le ohladila ozračje, ampak je tudi zalila vrtove in njive. Čez uro pozneje je dež pojenjal.

PETOVELJSKI PROCES PRED ZAKLJUČKOM

Za javnega tožilca dr. Bruna Pascolija so vsi obtoženci odgovorni za atentat

Jutri bo javni tožilec zaključil svoj govor z zahtevo obsodbe

Za javnega tožilca dr. Bruna Pascolija, ki je že včeraj, proti vsakemu pričakovanju, pričel svoj govor, so vsi obtoženci odgovorni za atentat pri Petovljah, saj so skupno sodelovali tako v pripravah kot v izvedbi. To pomeni da bo dr. Pascolij jutri, ko bo zaključil svoj govor, zahteval za Romana Resena, Enza Badina, Mario Mezzorano, Giannija Mezzorano, Gorgia Budicina in Furia Larocco edino možno kazen za ta zločin, t. j. dosmrtno ječo.

Pričakovali smo, da bo šele jutrišnji dan procesa posvečen govoru javnega tožilca. Odvetnik civilne stranke Kostoris pa se je ne pričakovano odpovedal svojemu govoru, pred njim pa sta govorila odvetnika Salvi in Gomirato. Zaradi tega je takoj povzel besedo dr. Pascolij, ki je govoril dobro ur in pol.

V uvodnih besedah je javni tožilec govoril o sedanjih zakonodajnih in rekel, da je parlament v zadnjih letih z vrsto novih zakonov ohromil možnosti policije in sodstva, da pride na sled zločincem. Ti so dobili tolikšne ugodnosti in jamstva, da ostane marsikateri zločin nekažnovan. Treba bo, za to naj bi poskrbel parlament, vrtni preiskovalnim sodnikom in policiji vsaj del njihovih prejšnjih pristojnosti, vsaj ko gre za najhujše zločine, kjer ni moč z osumljeni in

krivici ravnati z rokavicami. V to izjavo, ki jo je javni tožilec namenil predvsem ljudskim sodnikom, je zgostil svoje mnenje o najnovejših zakonih, o čemer je prišlo večkrat do trenj z branilci na sedanjem procesu.

Dr. Pascolij je tudi zavrnil ljudsko mnenje, da je treba nekoga obsoditi, samo če obstajajo na njegov račun stodoletni dokazi. Če bi bilo tako, ne bi bilo več obsoj, je dejal dr. Pascolij. Večina obsodb se izvrši na podlagi svedenja in v sedanjem procesu je na podlagi svedenja, vendar se je na raznih obtožnicah nabralo toliko sumov, ki peljejo vsi v eno smer, v smer atentata na karabinerje pri Petovljah.

Preiskovalci so že od vsega začetka sumili, da so atentat izvedli ljudje, ki so sovražili karabinerje, policijo in sodstvo. Niso pa preiskovalci zanemarljivo morebitnih političnih sledi. Marsikdo je v začetku pomislil tudi na druge atentate, vendarle smo, tako je dejal dr. Pascolij, tak sum takoj zavrnili. Očitno je mislil na tiste, ki so hoteli zvrtni krivdo atentata na tukašnje Slovence. Skupaj živeča italijanska večina in slovenska manjšina imata pri nas, v stoletjih dobre avstrijske uprave, je dejal dr. Pascolij, prirojeno spoštovanje do oblasti. To se sime mešati s patriotizmom, naš ljudje pa so predvsem pošteni.

Politične sledi so preiskovalci opustili, ker niso našli ničesar. Obrnili so zato svojo pozornost v tiste kroge, ki so sovražili policijsko oblast. Počasi so začeli postavljati mozaike, ki so ga po več mesecih tudi sestavili. Edina ženska zapletena v afero, Maria Mezzorano, je prva nekaj izpovedala Di Biaggia, katerega je redno, vsak teden, obiskovala v taporu. Sledila so priznanja Budicina karabinerjem. Di Biaggio je nato povedal vse kar je znal, želel si je svobodo, preiskovalni sodnik pa mu je jasno povedal, da ne bo iz te moke kruha. Dr. Pascolij se je nato spustil v analizo priprav za atentat, ko so njegovi tvorci iskali še nekaj drugih ljudi. V teku svojega govora je dejal, kot smo že uvodoma omenili, da so vsi odgovorni za atentat in da je Sponzarijevala je bil naknadno obtožena, ker je hotela prikriti, da je o pripravah in atentatu vedela. Predsednik dr. Corsi je javnega tožilca, bil je ura 13.50, prekinil. Dr. Pascolij bo svoj govor nadaljeval jutri zjutraj. Po njem bodo začeli svoje govore branilci.

Predsednik porotnega sodišča dr. Egoni Corsi je uvodoma zavrnil ponovno zahtev Marokanca Muhameda El Bakrija, ki je poslal telegram, s katerim zahteva, da bi bil zaslišan in sooden z Larocco in priporočnik Giordanom.

Od branilcev je bil na sodišču včeraj samo odv. Maniaco, ki je zastopal vse druge odvetnike, kazen je v dvorano prisel tudi odv. Pedroni.

Svoj govor je zaključil odvetnik civilne stranke Salvi, ki je izrecno pohvalil preiskavo, ki jo je vodil dr. Pascolij. Ni povedal nič novga o procesu, precej pa je sklenil, da bi bil v prid pristojnim uram ter upraviteljem. Zunanje težave ustvarjajo predvsem prebivalci v Ul. Vittorio Veneto, kjer je v hiši št. 19 stanovanje «skupinske družine». Sosedje so namreč uvedli sodni postopek proti občini in lastniku zgradbe, ki se je zaključil ugodno za občino, ker je sodišče zavrnilo pritisk vseh sosedov. Odvetnik Tomassich je rekel, da je treba pobudo podpirati.

Občinski svet je nato odobril posojilo v znesku 244 milijonov lir za razna javna dela. Na prihodnjo sejo so predložili razpravo o avtoportu. Maketa tega objekta je bila pred sejo razstavljena v občinski zgradbi.

ZAOSTRITEV SPORA V SNIA V ZDRAVŠČINI

LASTNIK ZMANJŠUJE TEKSTILNO PROIZVODNJO

S petkom bodo 80 odstotkom novih skrajšali delovni čas

Podjetje SNIA v Zdravščini je včeraj začasno opustilo 60 tekstilnih delavcev ter sporočilo, da bo jutri 80 odstotkom zaposlenih skrajšalo delovni čas. Tekstilni obrat, ki je doslej že dvakrat zavrnil zahteve sindikatov in zaposlenih delavcev za sklenitev dopolnilnega sporazuma (spor traja od meseca februarja) je s svojo odločitvijo prekršil pravice delavcev do sva-ke in ustavne svobode človeka razbiti sindikalno enotnost delavcev. Lastnik se je namreč zatekel k represiji namesto da bi sprejel delavske zahteve.

Tekstilni delavci so na nepopustljivost lastnika opozorili z večerajšo manifestacijo v Gradišču. Svoje ogorčenje nad njegovim ravnanjem so sporočili tudi županu ter ga zaprosili, naj posreduje pri deželnem odboru in pri prefekturi. Spriču tako hude zaostritve se delavci v podjetju shajajo na sestanku, ki je časovno neomejen.

Tajništvo CGIL, CISL, UIL je obsojilo napad gospodarja, ki predstavlja udarec po celotnem delavskem gibanju, ki se v naši pokrajini bori za nove delovne pogodbe. Enotna sindikalna federacija je

sklajala za prve dni prihodnjega tedna sestank vseh sindikalnih struktur, na katerem bodo preučili politiko SNIA ter se ji postavili po robu z akcijo pokrajinskega značaja. S tem v zvezi naj omenimo sklicanje tovarniških svetov skupine SNIA (tekstilcev in kemičnih delavcev), ki bo 24. maja v Milanu, kjer se bodo pogovorili o načinu nadaljnje boja, ki naj privede do pravične poravnave spora.

Na skupščini delavcev letališča v Ronkah so sklenili nadaljevati agitacijsko gibanje s proglavitvijo novih stavk, dokler deželna oblast ne poseže v spor in ga odpravi. Tako so sklenili delavci na večerajšnji skupščini, na kateri so negativno ocenili sestanek z vodstvom letališča ter predlagati temeljito reorganizacijo vseh služb, ki so povezane z letališčem, ter ekonomsko in normativno izenačenje z delavci ostalih letališč v državi.

Danes dežurne bencinske črpalke

V goriski pokrajini so danes dežurne naslednje bencinske črpalke: Občina GORICA: TOTAL, Ul. A. Quileia: CHEVRON. Mihaelova ulica: ESSO, Tržaška cesta: ES SO, Ul. Lungo Isonzo: SHELL, Ul. Crisni: Občina ŠTARANCAN: AGIP, Ul. Di Mainardi: Občina GRADEŽ: SHELL, Trg Carpaccio: ESSO, Centauto: Občina TRZIC: TOTAL, Ul. Boito: SHELL, Ul. Matteotti, BP, Ul. Cosulich: Občina GRADIŠČE: TOTAL, Ul. Trieste: Občina KRMIN: AGIP, Ul. Venezia Giulia: Občina RONKE: AGIP, Ul. Redipuglia.

Kino

Gorica

VERDI 15.00—21.30 «O Calcutta». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
CORSO 14.45—21.30 «Altrimenti ci arabbiamo». B. Spencer in T. Hill. Barvni film.
MODERNISSIMO 15.00—21.30 «Satirico». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
VITTORIA 15.00—21.30 «Si pura come un angelo... retera vergine?». B. Capell in K. Liefen. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
CENTRALE 15.00—21.30 «...diventano così i tre superman del West». G. Martin. Barvni film.

Trst

AZZURRO 14.00—22.00 «La mano spie. tata della legge». Barvni film.
EXCELSIOR 14.00—22.00 «Le folli avventure». Barvni film.
PRINCIPE 14.00—22.00 «Un rebus per l'assassino». Barvni film.

Nora Gorica

SOCA «Konje strelajo mar ne?». Ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.
SVOBODA «Dekameron», italijanski barvni film ob 18.00 in 20.00.
DESKLE «Zandar se ženi», francoski barvni film ob 19.30.
RENCE «Sakala», angleški barvni film ob 20.00.
PRVACNA Prosto.

SEJA OBČINSKEGA SVETA

Ugodna ocena poskusa «skupinske družine»

Preložena razprava o avtoportu

Goriski občinski svet je z ogromno večino glasov (proti so glasovali samo misovci, vzdržal pa se je republikanec) odobril dosedanje delovanje občinske uprave na področju socialnega skrbitva. Odbornik Tomassich je namreč podal obsežno poročilo, v katerem je prikazal skrb občinske uprave za tiste mladotnike, ki so izstopili iz zavoda Lenassi ter ustanovili «skupinsko družino».

V diskusijo so posegli številni svetovalci, med njimi tudi svetovalek Pirella (KPI) in svetovalek Sanzin (PSI). Odbornik Tomassich, ki je imel uvodno poročilo, je dejal, da gre za poskus, kako mladotnike, ki imajo psihološke in gnotne težave, vključevati v družbeno tkivo. Govoril je o vsakodnevni zapreki notranjega in zunanega značaja pri uresničevanju tega cilja, težavah, ki so po letu dni, kolikor časa traja ta poskus, povečini odstranjene. Zasluga pri uspešnem premagovanju teh težav gre pristojnim uram ter upraviteljem. Zunanje težave ustvarjajo predvsem prebivalci v Ul. Vittorio Veneto, kjer je v hiši št. 19 stanovanje «skupinske družine». Sosedje so namreč uvedli sodni postopek proti občini in lastniku zgradbe, ki se je zaključil ugodno za občino, ker je sodišče zavrnilo pritisk vseh sosedov. Odvetnik Tomassich je rekel, da je treba pobudo podpirati.

Občinski svet je nato odobril posojilo v znesku 244 milijonov lir za razna javna dela. Na prihodnjo sejo so predložili razpravo o avtoportu. Maketa tega objekta je bila pred sejo razstavljena v občinski zgradbi.

Izleti

Slovensko planinsko društvo Gorica priredi v nedeljo, 26. maja, spomladanski izlet z vlakom na Jesenice do doma Pod Golico. Zbirališče ob 6.30 po jugoslovanskem času (ob 7.30 po legalni uri) na kolodvoru novogoriške železniške postaje.

Včeraj-danes

Iz goriske matičnega urada

ROJSTVA: Andrea Gallo, Erica Cortelazzo, Antonella Tomasini, Elisa Ferfolja, Barbara Pinese, Deborah Graziani, Pellegrino Izzo, Jurij Hlede, Alessandro De Palo, Daniele Drago, Alenka Sorc, Elena Rudic, Deborah Pahor.
SMRTI: gospodinja Valeria Lutman vd. Nanut, 74-letni upokojenec Alessandro Chersini.

DEZURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna D'Udine, Trg sv. Frančiška 4, tel. 2124.

ANKETA LJUBLJANSKE «SODOBNOSTI»

Slovenci v Italiji 1974

Nadaljujemo z objavljanim odgovorov, ki jih je skupina tržaških slovenskih vidnih javnih delavcev dala na tri vprašanja, ki jih je Ljubljanska revija «Sodobnost» postavila v svoji anketi z naslovom «Slovenci v Italiji 1974». Je to tretja zadevna anketa ljubljanske revije in njena vprašanja so naslednja:

1. Kako si konkretno zamisljate, da bi lahko nekateri daljnosežni predlogi, pobude (tu mislimo na znane zakonske osnutke za celotnejšo rešitev vprašanja slovenske narodne manjšine) tudi stvarno začeli v ustreznih pravni normi in drugi ukrepi, ki bi jih sprejeli italijanski parlament, deželni svet Furlanije-Juljske krajine in drugi lokalni izvoljeni organi?

2. Kaj storiti in kako zares učinkovito delati, da bi vse slovenske sile (če to tako povprek označimo) od političnih, strokovnih in sportskih, čimbolj plodno uskladile svoje napore in našle učinkovite skupne jezik v sedanji novi fazi boja za narodnostno emancipacijo in skladen razvoj?

3. Kaj pričakujete in kako boste sodelovali na bližnji mednarodni konferenci o manjšinah v Trstu in na simpoziju OZN o isti tematiki junija letos na Ohridu?

III.

Na gornja vprašanja je včeraj odgovarjal član pripravljale komisije za mednarodno konferenco o manjšinah, ki bo v začetku julija v Trstu dr. prof. Aleš Lokar, danes pa bo na gornja vprašanja odgovarjal predsednik Slovenske kulturne - gospodarske zveze BORIS RACE - ZARKO.

Pred odgovorom na zastavljena vprašanja, bi rad spomnil na vašo prvo anketo iz leta 1969. Takrat ste tudi vprašali, ali si anketiranci zamisljajo posebno zaščito naše skupnosti kot en sam organ zakon ali kot skupen ustrezen norm.

Odgovori anketirancev so se med seboj bistveno razlikovali. Njč dneva, ker je bila s tem šele načeta razprava o tem važnem vprašanju in ni bilo še mogoče dovolj utemeljiti posameznih mnenj, kar bi gotovo pripeljalo do zblizanja stališč. Od vsestranskega dobri volje je takrat obstajala možnost, da bi po temeljiti izmenjavi mnenj glede tega dosegli soglasje na politični ravni. To bi pomenilo, da bi v najboljšem primeru skupno izdelali predlog ali bi soglasje rabilo kot akcijsko vodilo posameznim strankam in skupinam.

Do poglobljene razprave ni prišlo, ker je kmalu po omenjeni anketi nastal povsem nov moment. Ko so poslanci in senatorji KPI predložili v italijanskem parlamentu predlog navedenega zakona za zaščito slovenske narodnostne skupnosti. Ta korak je bilo treba brez razpravljani sprejeti v nadaljnji politični akciji, kar pa seveda ni izključevalo drugih avtonomnih, pa tudi vsebinsko povsem drugačnih pobud.

Politično je bilo oportuno sprejeti naveden zakon kot obliko zakonske zaščite, saj bi prišlo do pomene, to pa bi očelilo ne samo tezo zakonskega osnutka, temveč tudi vsakršno poobilo v tej smeri. Sprejeti je bilo treba ta koncept tudi zato, da bi bilo mogoče ostre dotični politično akcijo v povsem drugi smeri.

Druge pobude so znane: Socialistična stranka in bivša Socialistična stranka proletarske enotnosti sta predložili parlamentu svoja predloga navedenega osnutka. Slovenska skupnost s Slovensko demokratsko zvezo pa svojega v obliki peticije. Edino Slovenska kulturno - gospodarska zveza je izdelala drugačen predlog in sicer v obliki skupna norm v korist slovenske narodnostne skupnosti po vzorcu južnotiralskega paketa.

Ta korak je SKGZ utemeljevala s tem, da je nevdružilo, če uživajo narodnostne skupnosti v isti državi različno zaščito; pri tem se je sklicevala predvsem na nemško skupnost na Južnem Tirolskem. SKGZ je ob sprejetju svojega predloga poudarila, da s tem neče ovirati nadaljnje poti predloženih zakonih osnutkov in se je zavezala, da jim bo tudi vnaprej dajala vso podporo. Zaradi tega ni nikamor predložila svojega osnutka. Paket sam po sebi močan politični dokument pri uveljavljanju pravic Slovencev v Italiji.

Odgovor na prvo vprašanje: Italijanski parlament si v tem pogledu lasti prvenstvo pravice; da bi razpravljalo o predloženih zakonih osnutkih in potem tudi kaj sklenil, je potrebna politična volja, pripravljenost, da to stori.

Krščanska demokracija si med strankami lasti in tudi ima monopol nad temi vprašanji, zato nasprotuje konceptu enega samega zaščitnega zakona. Na zadnjem kongresu, marca lani, je takratni tajnik KD Sergio Coloni dejal glede tega naslednje: «Podpiramo potrebo, da bi postopno reševali vprašanja slovenske manjšine na raznih ravneh: v parlamentu, v deželi (pri tem želimo, da država prenese nekatere pristojnosti na deželo), v krajevnih upravah (pokrajine in občine) in v svobodnih dejavnostih raznih ustanov. Ko je omenili, da so poslanci KD predložili predlog dopolnilnega šolskega zakona, kar naj bi bil dokaz, da KD postopno tudi izpolnjuje, je dejal: «Ne bi bilo dobro, če bi manjšina vztrajala pri »slepi« politiki glede uveljavljanja svojih pravic in ne bi upoštevala potrebe, da se uskladi z rasto zavesti celotne skupnosti, če ne bi torej upoštevala postopnosti».

Ta zapletena formulacija, prevedena v preproste besede, pomeni: Slovenci morajo upoštevati razpoloženje dela občanov italijanske narodnosti, saj se s težavo odobrava pravice, ki se priznavajo Slovincem. Zaradi tega naj Slovenci ne zahtevajo vsega hkrati, temveč naj se zadovoljijo s postopnostjo, ki bo v harmoniji z upadanjem nacionalizma pri italijanskih občanah. Ko se je lanskega maja delegacija SKGZ srečala s predstavnikmi KD, sta deželni tajnik Tonutti in tržaški tajnik Coloni potrdila, da je KD proti globalnemu zakonu iz proceduralnih razlogov. Po mnenju KD bi bil tak zakon le ponovno naštevanje načel, ki so strnjena že v ustavi in bi zahtevala številne konkretne zakone za njihovo izvajanje. Mnogo bolj stvarno in za slovensko skupnost bolj koristno bi bilo, da bi vnašali določila v prid Slovincem v posamezne zakone. Tako je tudi globalno reševanje problemov.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Brante svoj ugled in postavite se po robu tekmeu. Prijetno srečanje s prijatelji.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Izkoristite podporo, ki vam jo nudi vplivna osebnost. Neko čustvo postaja čedalje bolj trdno.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) V svojem delu ne boste imeli težk. Delajte, kot se vam zdi najbolj pravilno. Z drago osebo bo prišlo do sprave.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Ne vztrajajte pri nevažnih delih, ki vam ne zagotavljajo perspektive.

Tržaška in goriška občina ter pokrajini še vedno trdovratno vztrajajo pri drobtinčarski politiki do Slovencev. Postopnost ima tu še eno funkcijo. Zaradi težav pri sestavi večine mora biti vstop v večino trajno privlačen, zaradi tega je treba imeti v rezervi mnogo majhnih koncesij v prid Slovincem za tiste manjše stranke, ki se za take koncesije oziroma pravice zavzemajo.

Videmska pokrajina je za zdaj za slovenske probleme popolnoma gluha. Občinske uprave Kanalske doline, Režije, zahodne in vzhodne Beneške Slovenije so še vedno pod šokom hudega političnega pritiska, ki do danes še ni prenehal. Zato ni za zdaj pričakovati, da bi karkoli same kaj storile v korist svojih slovenskih občanov.

Odgovor na drugo vprašanje: V Italiji ni mogoče doseči reform, izboljšanja položaja delovnih ljudi in kakršnihkoli pravic brez močnega pritiska. Čeprav so v vladah zastopniki ljudskih sil, so prešibki, da bi uveljavili svoje težnje. Si tem sam po sebi ne bo spreminjal in se silabil, ker imajo njegovi predstavniki v rokah vse vzroke gospodarstva in uprave in so sorazmerno močni v predstavniških telesih. Zato v vladah raznih kombinacij veči ali manj raznih ali oblačijo. Zaradi tega so potrebni politični pritiski politični sil zunaj vlade, v zadnjih letih pa skupne akcije združenih združenj raznih sindikatov in drugih skupnosti, da iztrgajo razne koncesije.

Tudi problemi slovenske narodnostne skupnosti ne bodo rešeni brez raznovrstnih pritiskov. Slovenci sami so najbolj poklicani, da si prizadevajo, da se na raznih ravneh kaj premakne.

O potrebi po akcijski enotnosti Slovincem in v zvezi, da do nje težko pride, je bilo že mnogo napisanega. Ne bo odveč, če ob tej priložnosti prav v zvezi z izkušnjami zadnjih dveh let nekatere stvari osvežimo in ponovno pokažemo na najbolj bolečo točko našega političnega življenja.

Velike politične stranke ljubosumno varujejo svoj prestiž in se kaj nerade pridružijo pobudam za skupne akcije, če niso izšle iz njihovih vrst. Druva ovira je bojazn, da bi zaradi skupnega nastopanja s političnimi konkurenti pri obrobni volilnih privržencih zgubili zaupanje v moč stranke. Majhnih strankarja se ne boji, da bo izšla iz odra, če ne bo zadostno polemična do drugih, to pa seveda prepušča kakršnokoli obratovanje. Pogoste volitve, ki ogrevajo politično ozračje, so splošna ovira za združevanje moči.

Zaradi teh in drugih vzrokov ni bilo po obisku pri takratnem predsedniku vlade - Columbu od 1971 nobene pomembne skupne akcije. Ni bilo torej učinkovitejšega političnega pritiska, ki je, kot rečeno, med glavnimi gonilnimi sredstvi za uspeh.

Najbolje bi seveda bilo, če bi ne-rešeni problemi Slovincem ne bili predmet licitacij in merjenja moči med strankami. To je seveda želja, ki ni naletela na nikakršen odmev. Ti problemi so namreč tudi iz politika in jih stranke ne žele izročiti iz svojega arzenala. Tako pa tečejo leta, upočasnjena postopnost se v polni meri uresničuje, kakor želijo tisti, ki imajo škarje in platno v rokah.

Odprte polemike o tem vprašanju ni bilo, ker so se vse stranke bolj ali manj izrekle za skupne akcijske nastope, ki pa so vsaj do sedaj ostali deklarativni, ali se je ustavilo pri začetnih stikih.

Ne ostane torej drugega, kot stopiti s temi težavami pred javnost, ki naj presodi.

Odgovor na tretje vprašanje: Konferenca o manjšinah, ki bo junija (preložena na 10. julij op. ur.) v Trstu, bo izpolnila svoj namen, če bo ostala v okvirih, ki jih je v začetku začrtala resolucija tržaškega pokrajinskega sveta. Resolucija upošteva temeljno dejstvo, da živi tu neenakopravna slovenska narodnostna skupnost; zaradi tega je treba njeno problematiko obravnavati iz teoretičnega in praktičnega - političnega vidika, da bodo rezultati rabili za sprejemanje sklepov v korist slovenske skupnosti.

Slovenci brez razlike in tudi druge politične sile želimo tako konferenco, zato jo pozdravljamo. Konferenca bo uspešna, če bodo vsi znanstveniki ostali na znanstveni ravni in bomo Slovenci prijetno navzoči najmanj s kvalitetnimi prispevki, na katere se resno pripravljamo.

Po konferenci se bo pričela bitka za uresničevanje njenih rezultatov. Poklicane javne oblasti se ne bodo smele ustaviti na pol poti, zato bodo morale organizirati primerno središče za obdelavo rezultatov in za nadaljnje razvijanje manjšinske problematike.

Pri nas je vsa pozornost osredotočena na tržaško konferenco, zato nismo mnogo razpravljali o ohridskem simpoziju OZN, čeprav se zavedamo njegovega velikega pomena. Če bo v Ohrid povabilje na kakšna naša organizacija in posamezniki, se bomo radi odzvali.

Prizor iz komedije «Volkovi in ovce», s katero pride jutri gostovat v Trst ljubljanska Drama. Reprize v prihodnjih štirih dneh

UTIRANJE POTI TURIZMU, KJER GA ŠE NI BIL

OB LEPI, PLAVI DONAVI IN DJERDAPSKEM JEZERU

Ustvarjajo se pogoji za uveljavitev turizma tudi v ravninskih rečnih predelih - Odločilna vloga jezera, ki so ga na Djerdap ustvarili - Ustanovljeno turistično podjetje «Djerdap-turist»

Izreden je turistični razvoj Jugoslavije zadnja leta. Ne samo v turistično tradicionalnih predelih visokogorskega sveta Slovenije in dalmatinske obale pa še kje, marveč tudi tam, kjer bi pred leti nihče ne pričakoval, da je moč o kakem turističnem razvoju ali možnosti sploh govoriti.

Tak predel je področje ob Donavi, največji srednjeevropski reki, o kateri so sicer v preteklosti pele pesmi, kako je prekrasno modra, a je v resnici, zlasti po drugi svetovni vojni, spričo pogosto nenadzorovanega industrijskega razvoja postala. Kot večina na evropskih rekah, dokaj nesnažna.

Z izgraditvijo orjaške djerdapske hidrocentrale pa je tu nastalo ogromno jezero. Zahvaljujoč se ustreznim ukrepom, so tudi donavske vode postale snažnejše, bolj čiste, a na novo ustvarjeni pogoji so takšni, da bo s časom tudi tu lahko vzcvetel turizem kot donosna gospodarska panoga. Ni pretirana ugotovitev, da se bodo djerdapsko jezero in obale Donave na tem področju nekoč še spreminile v novo jugoslovansko turistično «Meko».

Seveda je vse šele v povojih. Toda osnovni pogoji so dani. Zato je tudi perspektiva jasna, uresničljiva. Tu v bližini se n. pr. nahaja staro smederevsko mesto, zgodovinsko izredno zanimivo, s svojimi daleč naokrog znanimi predjedenskim večeri. Toda vse drugo bo šele prišlo in danes to lahko le slutimo. Navzleč naravnim in drugim pogojem, navzleč posebnim lepotam in zgodovinskim spomenikom, predstavlja vse to področje nizdol ob Donavi, od Jugova naprej, sele neizkoriščen potencial, kjer dosegajo ljudje sploh niso imeli pogojev, da bi tudi s turizmom dvigali svoje blagostanje.

Nasleje Veliko Gradiste, kjer so že l. 1906, med prvimi v Srbiji, imeli električno centralo, razpolaga danes - navzleč temu in pa dejstvu, da leži ob 14 km dolgem bitem djerdapskem jezeru - komajda s kakimi 50 ležišči za goste oziroma turiste. To ne zadostuje več niti za tiste strahotne ribiče, ki prihajajo od vseh strani sem, da bi izpolnili svoje zbirke ribiških trofej z novimi primerki. V penzionu «Dunav» dobiš celodnevno oskrbo za ceno 7.000 starih dinarjev, kar je poceni. Komfort je sicer skromen, zato pa je hrana obilna in okusna, bogata zlasti na vseh močvirjih ribjih specialitetah, da že več ne veš, kaj izbrati. Nekaj kilometrov dlje se nahaja v akacijevem gozdu motel «Bela akacija», ki pa razpolaga s samo 12 ležišči. Cena polnega penzionarja prav tako 7.000 starih dinarjev, v majhnih polnih hišicah, v katerih je še deset ležišč, pa 6.000 dinarjev.

Nekoč je marsikoga privlačil Djerdap, grozljivo divja rečna soteska, skozi katero so se valile orjaške vodne gnote. Pogled na to naravno redkost je zbujal srh

11. Če si želite sprememb, bodite pri izbiri dovolj previdni. Razpoloženje bo bolj pesimistično. STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Skušajte doseči uspeh, ne da bi preveč hiteli. Če želite da vas sreča ne zapusti, bodite bolj zmerni. KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Izkoristite poznanstva in ne dovolite, da bi šla sreča mimo vas. Neka premostitev bo odločilna. VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Dan je ugoden za znanstvene dejavnosti. Ne obstanite pred nekaterimi težavami. RIBI (od 20.2. do 22.3.) Ljvajte svoj program, ne glede na nerazpoloženje. Napeto vzdusje

PREPLUJI SO DONAVO...

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.05 Slovenski motivi; 8.30 Revija popevk; 9.00 Maša; 9.45 Schumannova klavirska sonata št. 1; 10.25 Orkestri lahke glasbe; 11.00 Mladinski oder; 11.35 Slov. razgledi; 13.30 Glasba po željah; 15.45 Znanj motivi; 16.30 Filmska glasba; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.30 Skladatelji naše dežele; Joško Jakoncic; 19.10 Ob 500-letnici rojstva L. Ariosta; 19.25 Pisani balončki; 20.00 Sport; 20.30 Grillparzer - Jeza; «Medeja» (tragedija v petih dejanjih); 22.20 Nepozabne melodije.

po telesu. Potem so sotesko pregradili z jezom in dvignili vodno gladino na 25 metrov. Nastalo je jezero, v njegovih globinah pa so izginili znani «Babakari», čer, ki je več tudi tam, kjer bi pred leti nihče ne pričakoval, da je moč o kakem turističnem razvoju ali možnosti sploh govoriti.

Verjetno bi si tudi stari potopisci z zanimanjem ogledali današnje Donavo. Danes je mnogo bolj dostopna, kot kdaj prej, ob njej je bila med drugim spjeljena tudi relativno sodobna cesta. Na dveh mestih je tako ozka, da se dve vozili komaj lahko srečata, navzleč temu pa ne prihaja do nesreč, ker so vozniki med vožnjo skrajno pozorni, če ne zaradi skrajne dramatične podobe okolja, ki zbija strahopostovanje in domača groza. Podonavska ljudstva in narodi si niso tjavdani izmislili pripovedko, da so Djerdap prebili silni velikan, da bi se skoznjo izteklo Panonsko morje.

Ob tem Djerdapsu si danes neko novo mestce - Donji Milenovac - začena graditi svojo turistično bodočnost. Mestce je bilo znova postavljeno, ki je staro izginilo v vodah novega donavskega jezera. V sleherni na novo dograjeni hiši je tu vsaj ena soba predvidena za bodoče turiste. Vendar trenutno turistov ni od nikoder. Pa tudi pobudniki uslug sami še ne vedo, kaj naj od teh pravzaprav zahtevajo zanje. Vendar vsi prebivalci upajo, da bodo stvari bolj stekle, ko bo začelo poslovanje na novo ustanovljeno podjetje «Djerdap-turist», ki ima svoj sedež v Kladovu.

In še mnogo tega imajo v narči v krajih ob lepi, plavi Donavi. Vse pa mora teči po določeno načrtno. Ne prenašlo in ne prepočasi, da bo vse, kakor treba. Na pa več daleč čas, ko bodo ljudje radi zahajali tudi tja, saj imajo tudi ravnine in reke svoj poseben čar, ki množe privlači, da ne pozabimo več nanj, ko ga enkrat doživeli. Prav gotovo pa je, da bodo ti kraji še dolgo ostali pravi raj za lovce in ribiče.

Na obali

«Biciklisti»

Kinematograf v Kopru bo danes, v četrtek, 23. maja, ob 20. uri predvajal jugoslovanski film Pu-riše Djordjevića «Biciklisti» (1970), v katerem igrajo Mija Aleksić, Ljubiša Samardžić, Milena Dravić in Miodrag Petrović-Čkalja. Film bodo jutri ob 20. uri ponovili v Piranu, v ponedeljek ob isti uri pa v Izoli.

Bralcem svetujemo, da izkoristijo to priložnost, da si ogledajo film enega izmed največjih jugoslovanskih režiserjev, katerega je po mnenju nekaterih to zadnje delo. Letos smo v Trstu lahko gledali Djordjevićev «Jutro», upamo pa, da bomo čimprej lahko predvajali čim več režiserjevih filmov ob njegovi prisotnosti. S. G.

Berite v današnji številki

TV-15

Str. 5: Silvo Teršek: «Parizanska magistrata» od Soteske do Adlešičev
Str. 8-9: Iz Montgomeryjevih spominov (vojaški podlistek)
Str. 16: Ivo Mihovilić: Ustaski kralj, ustoličen v Ljubljani (podlistek)

TV-15 odslej tudi v kolportaži

RADIO VELEIZIJA

ČETRTEK, 23. MAJA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

PRVI KANAL

11.00 Maša
12.30 Poljudna znanost: Bitka za Dien Bien Phu
12.55 Sever ključ Jug
13.30 DNEVNIK
14.10 Ital. kronike: Sluštvo in umetnost
17.00 DNEVNIK
17.15 Program za najmlajše
17.45 Program za mladino
18.15 Dnevi italijanske zgodovine: NOVA USTAVA
18.45 Poljudna znanost: Salgari
19.15 Italijanske kronike
20.00 DNEVNIK
20.40 TV film
LA ROSA ROSSA
Po romanu Piera Antonia Quarantottija Gambinija Quarantotti Gambini je znan italijanski pisatelj, ki je še mlad umrl leta 1965. Njegovo delo «La rosa rossa» je prvič izšlo leta 1937, deset let kasneje pa ga je avtor nekoliko predelal in ponovno izdal. Po tem delu je bil izdelan film, ki ga je režiral Franco Giraldi. Scenarij je pripravil Dante Guadagnagna
22.15 Risani filmi
22.30 DNEVNIK

DRUGI KANAL

18.15 Protestantizem
18.30 Judovsko kulturno in družbeno izžoljvanje
18.45 Sportni dnevnik: GIRO D'ITALIA
19.30 Dežela moja
Človek, dežela, okolje
20.30 DNEVNIK
21.00 Stari in novi plesi
21.55 K MIZI OB 19. URI
Gre za gastronomsko oddajo, ki jo pripravljata Paolini in Silvestri. Ker je bilo doslej že več zadevnih oddaj, ki so obravnavale razne specialnosti, smo pri kraju oddaje, kar izpričuje dejstvo, da bo nocojšnja oddaja obravnavala - slaščice. Nocoj bosta pri zaključni oddaji sodelovala Chelo Alonso in Luigi Pistilli. Znana subretka bo pripravila «torta so skuto», igralec Pistilli pa bo pripravil «jabolčno torto na toskanski način». Med oddajo se bodo TV-gledalci spoznali tudi z nekaterimi značilnostmi svežega in ne več svežega peciva.

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

8.10, 9.05, 9.20, 9.35 in 14.10 TV šola:
Ravnine, Kajkavska narodna pesem, Od beogradske do alžirske konference, Angleščina, Nemščina, Francoščina
16.50 Šolska TV:
Slovenski kmečki upor leta 1635 in Tolminski kmečki punt leta 1713
17.10 Junak mojega otroštva:
HUCK FINN IN TOM SAWYER
17.55 Otroci in mi
Danes je na sporedu drugo nadaljevanje dokumentarne serije «Otroci in mi», ki jo je pripravil italijanski režiser Luigi Comencini. Ta je zbral veliko dokumentarnega gradiva in pokazal, kako žive otroci v raznih italijanskih mestih, začeni z zaostalam jugom pa do modernih okolij v severnih krajih Italije
19.10 Mosaik
19.15 PO SLEDEH NAPREDKA
V današnji oddaji Po sledih napredka se bodo gledalci najprej seznanili z zatajevalnim strojem, ki so ga skonstruirali in patentirali strokovnjaki inštituta za elektroniko in vakuumsko tehniko. Naprava popolnoma avtomatično izdeluje hermetične kontaktne, oziroma stikalne elemente, ki vstavljeni v tuljavo predstavljajo sodobni rele. V isti oddaji se bodo gledalci spoznali tudi z dvema novima vrstama plic in sicer s svilnico in tamariskovko, ki so ju člani ornitološkega zavoda iz Ljubljane odkrili v Istri in sicer v istrskem trstju

19.45 Risanke
20.00 DNEVNIK
20.25 Kam in kako na odh
H. Kravac: VALTER BRANI SARAJEVO
TV nadaljevanje v barvah
Gre za TV nadaljevanje v štirih epizodah, ki je nastala iz materiala za istoimenski film. Scenarij je napisal Djordje Lebović, režiral pa Hajrudin Kravac. Je to jugoslovanska filmska nadaljevanja, ki obravnava tematiko jugoslovanske narodnoosvobodilne vojne. Mesto dogajanja je Sarajevo, proti koncu vojne, ko se nemška okupacijska vojska že umika iz Grčije čez Balkan proti Tretjemu rajhu. Nemci imajo težave s preskrobo z gorivom za svoje motorizirane enote. In prav za to gorivo gre tudi v tej nadaljevanju. Bo nemški komandi uspelo prethotipati bencin iz Sarajeva do Višegrada, kjer so se ustavile njihove tankovske enote na poti iz Grčije, ali pa bodo to preprečili partizanski diverzanti?

21.25 Četrtekovi razgledi: DRŽAVNI UDAR V LIZBONI
21.55 Glasbeni nokturmo:
DICK POWELL IN FINN ZIEGLER
22.15 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

20.00 Risanke za otroke
20.15 DNEVNIK
20.30 «Toto, Peppino e i fuorilegge»
Film z italijanskim umetnikom Totom je napravil režiser Mastrocinco. Ta film spada v vrsto filmov, ki prikazujejo dolocene italijanski ambient. Vrh tega igrajo v njem zelo znani italijanski umetniki
22.00 Onkraj morja
Dokumentarni film

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.05 Slovenski motivi; 8.30 Revija popevk; 9.00 Maša; 9.45 Schumannova klavirska sonata št. 1; 10.25 Orkestri lahke glasbe; 11.00 Mladinski oder; 11.35 Slov. razgledi; 13.30 Glasba po željah; 15.45 Znanj motivi; 16.30 Filmska glasba; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.30 Skladatelji naše dežele; Joško Jakoncic; 19.10 Ob 500-letnici rojstva L. Ariosta; 19.25 Pisani balončki; 20.00 Sport; 20.30 Grillparzer - Jeza; «Medeja» (tragedija v petih dejanjih); 22.20 Nepozabne melodije.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 8.30 Jutrzanja glasba; 9.00 Glasbena galerija; 9.30 Minghtetijev show; 10.10 Šolska oddaja; 10.45 Glasba in nasveti; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Turistične beležke; 16.15 Poskočne; 17.00 Mladinski klub; 17.45 Primorski kulturni ustvarjalci; 18.00 Popevke na tekočem traku; 19.00 Male skladbe velikih mojstrov; 20.00 Glasba v večeru; 21.00 Radijska igra; 22.35 Slovenski violonist Igor Ozim.

NACIONALNI PROGRAM
8.00, 13.00, 15.00, 21.00 Poročila; 6.45 Jutrzanja glasba; 8.30 Jutrzanje popevk; 9.15 Skladbe za go-dala; 10.15 Vi in jaz; 11.30 Izbor iz najboljšeega programa; 12.00 Četrtri spored; 13.20 Trije odr, trije pevc; 14.40 Radijska nadaljevanja: «Crne maske»; 15.00 Program za mladino; 16.00 Sonč-nica; 17.00 Pisan popoldanski spored; 17.40 Spored za mladino; Mesto in podeželje; 18.20 Plošča za poletje; 19.40 Pisan glasbeni spored; 20.20 Knjižna oddaja; 20.45 Francoske popevke; 21.15 Lahka glasba; 21.45 Koncert v miniaturi; 22.00 Ponovno na sporedu z Marcelom Marchesim
8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.05 Slovenski motivi; 8.30 Revija popevk; 9.00 Maša; 9.45 Schumannova klavirska sonata št. 1; 10.25 Orkestri lahke glasbe; 11.00 Mladinski oder; 11.35 Slov. razgledi; 13.30 Glasba po željah; 15.45 Znanj motivi; 16.30 Filmska glasba; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.30 Skladatelji naše dežele; Joško Jakoncic; 19.10 Ob 500-letnici rojstva L. Ariosta; 19.25 Pisani balončki; 20.00 Sport; 20.30 Grillparzer - Jeza; «Medeja» (tragedija v petih dejanjih); 22.20 Nepozabne melodije.

LJUBLJANA

7.00, 8.00, 10.00, 15.00, 19.30 Poročila; 6.50 Na današnji dan; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola; Pesmi štirih; 9.35 Iz glasbenih šol; Kamnik; 10.15 Po Talijanski poti; 11.20 Z nami doma in na poti; 12.10 Operetni zvoki; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Za mladi svet; 14.40 Med solo, družino in delom; 15.40 Sopranistka Regine Crespin; 16.00 «Vrtljaki»; 16.40 Naš podlistek - P. Wüstberg; Zemlja; 17.10 Simfonični koncert; 18.00 Aktualnosti; 18.15 Plesni orkester; 18.30 Iz kasnetne produkcije; 18.45 Naši znanstveniki; 19.00 Lahko noč, otroci!; 20.00 Četrtri večer; 21.00 Literarni večer; Portret Slavka Mihalića; 21.40 Glasbeni nokturmo; 22.15 Popevke; 23.05 Literarni nokturmo -

WILSONOV ODGOVOR NA SPOŠNO STAVKO PROTESTANTSKIH SKRAJNEŽEV

Angleška vlada ukinila pomoč velikim ulstrskim ladjedelnicam

Štiri tisoč do zob oboroženih angleških vojakov je pordlo protestantske barikade v središču Belfasta

LONDON, 22. — Štiri tisoč angleških vojakov od skupnih nekaj več kot deset tisoč, ki so nastanjeni v Ulstru, je davi izvedlo eno od najbolj vidnih akcij v Belfastu. Oboroženi do zob in z brzostrelkami v rokah so vojaki podirali barikade, ki so jih protestantski skrajneži zgradili v središču mesta. Po zneje so protestanti postavili spet nekaj barikad, toda le v bolj odročnih ulicah.

Današnja akcija je na las podobna tisti, ki jo je angleška vojska izvedla pred tremi leti in ki je znana pod imenom «Operation mormans». Razlika med tedanjem in današnjo pa je v tem, da so tedaj angleški vojaki podirali barikade, ki so jih postavili katoličani, oziroma privrženci organizacije IRA, danes pa so nastopili pred protestantskim skrajnežem.

Današnja vojska akcija pa je le zunanji odraz hude politične krize, ki tare Severno Irsko (Ulster). Vojakom ni bilo težko uničiti barikade, toda s tem niso mogli zbrisati dejstva, da se je protestantskim skrajnežem posrečilo izvesti široko politično mobilizacijo in napovedati splošno stavko, ki je skoraj popolnoma ohromila gospodarstvo v deželi. Ne sme se pozabiti, da protestanti štejejo dve tretjini prebivalstva v Ulstru, katoličani pa samo eno. Zmerne protestantske in katoliške sile so se sporazumele na pritisk iz Londona in Dublina, da sestavijo deželno vlado.

PREISKAVA O PREKUPEVANJU Z OROŽJEM V BRESCII

Za zapahi vrsta fašističnih prevratnikov

Policija jim je zaplenila večjo količino samokresov, municije in nožev

BRESCIA, 22. — Danes so v tem mestu pokopali Silvia Ferrarria, katerega fašistična prevratnika. Kateremu je v noči med soboto in nedeljo eksplodirala na motornem kolesu močna bomba. Skupina desničarskih pretepačev je skušala izkoristiti priložnost, da bi sproveli neredne incidente, a je padla v roke varnostnim organom, ki so ob tej priliki močno zastražili mesto.

Agenti so airtirali 20-letnega Stefana Romanellija, 24-letnega Giuseppea Attilia De Filippija, 19-letnega Arianna Avogara, 19-letnega Guarina Lo Bianca in 19-letnega Franca Francescuna. Dokaz, da njihovi naklepi niso bili miroljubni, je orožje, ki so ga policisti našli v njihovem avtomobilu. Zaplenili so jim vrsto samokresov, municijo in nože.

Uspešno akcijo gre ukoviriti v široko zasnovano preiskavo o prekupevanju z orožjem, ki so jo pristojni organi začeli po tragični smrti Ferrarria. Isto noč se je druga skupina fašistov zaletala v Bresciji z avtom v zid. Tudi na njihovem avtomobilu so preiskovalci našli večjo količino orožja.

Včeraj se je v mreže preiskovalcev ujela prva večja riba. Gre za 41-letnega trgovskega potnika Giuseppea Vincenza Benedettija, katerega fašistične kolozdvoj in veznega člana med teroristi MAR (skupine, ki je delovala predvsem v dolini Tullina okrog Sondria in ki je odgovorna za desetine bombnih atentatov) in skupine Frede, Venture in Pozzana.

Preiskava vsekakor še ni zaključena in policija ter sodstvo si obeta plodne rezultate.

Današnji je bil črn dan tudi za prevratnike skupine «Ordine nero» iz Bologne, ki so odgovorni za atentate na ljudske domove v Bologni, Moianu (Perugia) in Anconii. Policija je aretirala 32-letnega trgovskega potnika Luigia Fallico, v zaporu pa se sedijo Umberto Baccicieri, Francesco Giovine in Claudio Mutti, katerega dolžijo tudi prevratniškega rovarjenja skupaj s Fredo, Venturo in Giannettinjem. Fallico so prilihi na sled pred časom, dokaze proti njemu pa so zbrali šele včeraj, da so vplomili v neko hišo, kjer so odkrili vrsto zanimivih dokumentov o delovanju «Ordine nero».

Jugoslovansko prizadevanje za zaščito okolja

BEOGRAD, 22. — Predsednik jugoslovanske zveze za zaščito in razvoj človekovega okolja dr. Aleš Bebler je izjavil na današnji tiskovni konferenci, da mora akcija «Lepota, priroda, zdravje», ki se bo začela 25. maja, dan mladosi in končala 5. junija, svetovni dan zaščite človekovega okolja, postati tradicionalna in biti spodbuda za nove stvarne ukrepe. Bebler je časnikiarje spomnil na lanskoletno pismo predsednika Tita ob 10-letnici manifestacije «Lepota, priroda, in zdravje», v katerem je poudarjeno, da «hitrejši industrijsko-tehnični razvoj na svetu, ki

z omenjenimi pristojnostmi, toda ta sklep ni po godu protestantskim skrajnežem, ki jih vodi William Craig. Ta ima velik vpliv na izvedenjsko organizacijo protestantskih delavcev «Ulster Workers Council» ter se mu je posrečilo, da jih spravi v splošno stavko. Kot smo že omenili, ima stavka, ki traja že več dni, hude gospodarske posledice: skoraj popolnoma je zastala industrijska dejavnost, izpadi električnega toka so pogosti, začele so primanjkovati razne vrste prehrambenega in drugega blaga. V splošno današnjem uvodniku je londonski «Daily Mail» napisal, da se je protestantskim skrajnežem posrečilo napraviti tisto, kar IRA ni uspela v petih letih gverile.

William Craig je danes izjavil: «Mi imamo v rokah kontrolo nad pokrajino in če bi hoteli, bi lahko sestavili začasno vlado, čeprav tega ne nameravamo storiti.» V istem smislu je govoril tudi leader protestantske delavske organizacije Glenn Barr, ki se je nenadoma povzpela na položaj protagonista sedanjega krize.

Zakaj stavka, zakaj nastop 4.000 angleških vojakov. Protestanti se bojujejo, da bi ustoličenje deželneza parlamenta in njegove vlade, kjer sodelujejo protestantski in katoliški zmerni krogi, pomenilo začetek odločitve Ulstra od združenega kraljestva ter njegovo vključitev v Južnoirsko republiko (EIRE).

Stališče londonske vlade je potrdil tudi podtajnik ministrstva za Ulster Stanley Orme, ki je izjavil delegaciji severnoirskih industrijcev, da se vlada ne bo pogajala z «Ulster Workers Councilom». Isto tezo je zastopal tudi generalni tajnik angleške sindikalne organizacije «TUC» Len Murray, ki je bil včeraj v nevarnosti, da ga pretepejo protestantski skrajneži.

Iz Dublina sporočajo, da je število smrtnih žrtev «krvavega petka» naraslo na 31: osemindvajset oseb je bilo pri priči mrtvih, druge tri so umrle pozneje. Oblasti sumijo, da so atentate izvedli protestantski skrajneži.

Gverilci osvobodili Baltazarja Suareza

PARIZ, 22. — Gverilci organizacije GARI (mednarodna skupina revolucionarne akcije) so davi izpustili na svobodo spanskega bankarja Baltazarja Suareza, direktorja pariske podružnice ustanove «Banco de Bilbao». Bankarja sta našla v gozdu Bois de Vincennes pri Parizu neki časnikar in fotoreporter lista «Aurore». Ugrabitelji so namreč obvestili list o osvoboditvi.

Španska vlada je zanikala, da se je pogajala z ugrabitelji, ki so med drugim zahtevali osvoboditev nekaterih političnih ujetnikov v Španiji.

Za Suarezoovo osvoboditev je bilo plačanih nekaj več kot 100 milijonov francoskih frankov. Skoraj vsa vstopa pa so francoske oblasti že našle, ker so aretirale tri osebe, ki so bile zapletene v ugrabitve.

Kolera na Portugalskem

LIZBONA, 22. — Petnajst oseb so sprejeli v bolnišnice zaradi več ugotovljenih primerov kolere. V nekaterih primerih gre le za sum o kužbe. Neka oseba je umrla verjetno zaradi kolere.

Vest je sporočila portugalsko ministrstvo za zdravstvo. Epidemija so je začela v začetku tega meseca in v južnem delu pokrajine Algarve. Največ obolelih, oziroma sumljivih primerov je v Lizboni (12), dva sta v Faru (Algarve) in eden v Oportu. Oblasti pripravljajo množično cepljenje.

V ZALIVU KAPPELSHAMM ŠVEDSKEGA OTOKA GOTTLAND

OPOZORILNE GLOBINSKE BOMBE NA PODMORNICO

Neznana podmornica je opazovala švedske pomorske vaje

STOCKHOLM, 22. — Enot švedske vojne mornarice so odvrgle opozorilne globinske bombe v bližini neke neznane podmornice, ki se je zatekla v Zaliv Kappelschamm na otoku Gottland. Posadka neznane plovilnega objekta ni reagirala na eksplozije, temveč je nadaljevala svojo pot proti mednarodnim vodam. Večinoma se je zadrževala nekaj 100 m pod morsko gladino, le včasih se je približala do površine toliko, da je lahko opazovala okolico s periskopom.

Prvi je opazil neznano podmornico neki civilni pilot, ki so mu poverili nalogo, da odločiva na odprto morje tarče, ki naj bi služile pri vajah kopenskega topništva. Pilot je pri preletu Zaliva Kappelschamm opazil na morju senco. Ta je bil opozoril na najbolj rušilica «Haland» in «Stergottland». Pri iskanju podmornice so se jima prižugili helikopter in druge mornariške enote.

Poudarjajo še, da v zadnjih šestih zabeleži kakih deset primerov premikov neznanih podmornic na področju Baltskega morja. Otok Gottland leži kakih 170 km pri južni od Stockholma. Gre za otok, ki je precej velik, saj meri v dol-

žini več kot 100 km. Njegova zemljepisna lega je pomembna, ker je skoraj sredi Baltskega morja. Vse naokoli so obale Švedske, Finske in treh sovjetskih baltških republik.

Pozneje je švedska vojna mornarica sporočila, da je izgubila vsa krško zvezo z neznano podmornico in da se je ta verjetno izmuznila iz zaliva na odprto morje.

Švicarska pobuda za tuje delavce

ZENEVA, 22. — Švicarsko gibanje katoliških delavcev in uradni je sprožilo pobudo za «bolj socialno in bolj humano» politiko do tujcev, ki živijo in delajo v Švici. Pobudo je podprlo 36 združenj in političnih strank. Med temi so

DAMOKLEJEV MEČ «IMPEACHMENTA» NAD NIXONOM

WASHINGTON, 22. — «Danes je za predsednika črn dan,» je izjavil časnikarjem republikanski poslanec Charles Wiggins, ko se je odpravil na sejo pravosodne komisije predstavnškega doma, ki skuša ugotoviti ali je sprico zadeve Watergate postopek za odstavitev predsednika umesten ali ne. Poslanec je namigoval na razširjeno prepričanje, da je predsednik ukazal podkupiti volivce, ki so jih zasedali v glavnem štabu demokratske stranke, da ne bi spregovorili o odgovornosti Bele hiše.

Da bi objektivneje ocenili odgovornost predsednika, so poslanci zahtevali od šefa Bele hiše še vrsto magnetofonskih travkov, ki naj bi dokončno razjasnili njegovo odgovornost. Verjetno so zadel v črno, saj se Nixon krčevito upira in noče izročiti travkov. Kot običajno je svoj sklep utemeljil s trditvijo, da bi s tem lahko usodno pokopali predsedstvo republike kot temelj na ameriško ustanovo. Gre pa le za izgovor, s katerim je skušal Nixon doslej odreči dokazno gradivo preiskovalcem; bolj kot za usodo ZDA mu gre za lastno kožo, saj trak, ki ga je zahtevala komisija predstavnškega doma, naj bi po pričevanju Jaba Stuarta Magruderja vseboval dokaz, da je Nixon že 4. aprila 1972 odobril načrt za volninski podvig v štabu demokratske stranke.

Na sliki: James St. Clair, eden od najbolj znanih ameriških odvornikov, kateremu je Nixon zaupal svojo usodo. Kljub vsej njegovi spretnosti pa se nitka, ki drži Damoklejev meč «impeachmenta» nad šefom Bele hiše vse bolj ceфра.

Steinkasserer oproščen

BOCEN, 22. — Bocensko porotno sodišče je po peturnem posvetovanju oprstilo zaradi pomanjkanja dokazov župnika Josepha Steinkasserja obtožbe umora njegove lastne kuharice. Javni tožilec, ki je zahteval obsodbo na 18 let zapor, je izjavil, da bo vložil priziv.

V popoldanskim urah so Steinkasserja izpustili na svobodo. Časnikarjem je izjavil, da ni zadovoljen z razsodbo, ker je nedolžen. Kot smo že pisali, je bil Steinkasser aretirani v svoji župniji Sv. Jeditri v dolini Ulten.

V TEKU POSREDNIH IN NEPOSREDNIH POGAJANJ

Postopno zblíževanje stališč Lizbone in afriških osvobodilnih gibanj

Portugalski minister za kolonije prepričan, da bo v teku enega leta Mozambik imel neodvisno črnsko vlado

LOURENCO MARQUES, 22. — Kljub zavpam in raznovrstnim težavam kaže, da se stiki, posredni in neposredni, med portugalsko vojsko in osvobodilnimi gibanji portugalskih kolonij nadaljujejo in da se stališča postopno zblížujejo. Tako je na primer minister za vprašanja prekomorskih pokrajin (kot imenujejo Portugalski svoje kolonije) Antonio De Almeida Santos v pogovoru s časnikarji v glavnem mestu Mozambika izjavil, da bodo v teku enega leta razpisali referendum, na katerem bo mozambiško prebivalstvo odločalo o svoji usodi. V tej zvezi je Santos poudaril, da je stvarno pričakovati, da se bo prebivalstvo te dežele odločilo za neodvisnost in da bo čez eno leto imelo suvereno črnsko vlado.

To še ni priznanje neodvisnosti kot ga je zahteval Frelimo, je pa vsekakor korak naprej od koncepcije luzitanske federacije, ki jo je takoj po udaru zagovarjal general Spínola. Santos je v pogovoru s časnikarji še izrekel prepričanje, da bodo voditelji osvobodilnega gibanja prihodnji teden pristali na ponovne stike. Dejal je, da je do podobnih sestankov prišlo pred enim tednom in poudaril, da je po njegovem mnenju Frelimo pripravljen na neposredna pogajanja za prekinitve sovražnosti.

Zelo podobno stališče do kolonialnega vprašanja je zavzel tudi portugalski zunanji minister Soares, ki je v intervjuju z urednikom «Jeune Afrique» poudaril, da so neposredna pogajanja z vsakim osvobodilnim gibanjem najboljša pot za reševanje tega vprašanja. Portugalski minister je mnenja, da kolonialnega vprašanja ne gre obravnavati celovito, ker ima vsaka od treh dežel svoje značilnosti in svoje probleme. V tej zvezi pa je Soares poudaril, da je pripravljen na pogajanja le s tistimi gibanji, ki imajo široko oporo v ljudstvu. Med temi je navedel PAIGC za Gvinejo Bissau in Capvertske otoke, Frelimo za Mozambik ter MPLA, FNLA in «Unita» za Angolo. Po mnenju portugalskega ministra bi rezultati takih bilateralnih pogovorov ne sme izostati sprico dobre volje obeh zainteresiranih strani.

Ob koncu je Soares še namignil na pogajanja o ustavitvi sovražnosti, samoodločbi in neodvisnosti Gvineje Bissau, ki se bodo začela v soboto v Londonu. Dejal je, da

21 DOMNEVNIH OČETOV NEKEGA DANSKEGA DEČKA

Krajevno sodišče v Aalborgu je poklicalo na zasliševanje 21 fantov neke jutlandske vasi, da bi ugotovilo kdo je oče otroka, ki ga je povila dekle, ki je nekaj časa delala kot postrežnica v vaški gostilni.

Natakarica, 22-letna svetlolasica in očarljiva deklica iz Köbenhavna, je delala v vaški gostilni le dva tedna, za lastnika pa je bila to zlata doba, saj se je v lokalni kar trlo klientov. Ko je rodila otroka, je dekle izjavila, da je oče eden od klientov, ta pa se je branil, češ da je dekle imelo ljubavno razmerje s sedmičmi njegovimi prijatelji. Med zasliševanjem teh domnevnih očetov se je skupina natakaričnih ljubimcev postopoma vedala in dosegla številu 21 domnevnih očetov. Zbrati 21 ljubimcev v dveh tednih pa res niso močje solze.

ARGENTINSKI IZOBRAŽENCI IN NPL

Po anketi, ki jo je argentinski zavod za raziskovanje javnega mnenja izvedel med domačimi izobraženci, je večina anketiranih prepričana, da je vprašanje NPL (neidentificiranih letelcih objektov) problem svetovnega obsega, ki bi ga morali pristojni mednarodni organi resno preučiti.

Preseneča tudi ugotovitev, da kar 62 odstotkov izobražencev meni, da so NPL dokaz o obisku nezemeljskih bitij na našem planetu. Le 23 odstotkov pa je prepričanih, da gre za navaden naravni pojav.

Vprašanje kolonij, ki sta se ga vojaška junta prei in zadrževala, da sedaj tako vno ločijo, je nima pomembnejši problem, ki mora biti rešen.

TRŽAŠKI DNEVNIK

MILJSKO ODPOSLANSTVO NA DEŽELI

ZA REŠITEV MILJSKE LADJEDELNICE JE POTREBNA NAJŠIRŠA ENOTNOST

Posebni nadzornik GEPI bo prihodnji teden v Trstu preučil stališča krajevnih oblasti - Nujnost pritiska na ministrstvo za državne soudeležbe

Delegacija sindikalnih zastopnikov in političnih predstavnikov, ki jo je vodil miljski župan Millo, je včeraj dopoldne obiskala v deželni palači načelnike vseh političnih skupin in jih seznanila z rezultati nedavnih rimskih razgovorov o perspektivah miljske ladjedelnice «Alto Adriatico».

Millo je realistično orisal deželnim političnim predstavnikom trenutni položaj ladjedelnice po rimskih pogovorih. Tržaški sodni nadzornik iskreno priznava, da je treba ladjedelnico finančno rešiti in to takoj, ker se bo, v nasprotnem

primeru, deficit podjetja samo zvečal zaradi forsirane neaktivnosti. V takih pogojih, je dejal sodni upravitelj, bi odlašanje bilo škodljivo tako za ladjedelnico, kakor za javne ustanove.

Po teh izjavah so odposlanci delavskega sveta, sindikatov in miljske občinske uprave navezali v Rimu stike z ministrstvom za državne soudeležbe in ustanovo GEPI iz skupine IRI, ki bi utegnili prevzeti del glavnice miljske ladjedelnice. V takem primeru bi, skupaj z deželno finančno ustanovo «Friullo» imela GEPI večino glavnice in bi ladjedelnici zagotovili javno upravljanje. Znano je namreč, da je trenutna kriza izobrazil predvsem zaradi ne povsem pravilnega načina upravljanja zasebnih lastnikov ladjedelnice, medtem ko so gospodarske perspektive obrata rožnate.

Predstavniki GEPI so v Rimu dali jasno razumeti, da nimajo dovolj kapitalov in da jih miljska ladjedelnica ne zanima. Dodali pa so, da bi vsekakor posegli s svojimi naložbami v Miljah, če bi za to prejeli ustrezna navodila iz ministrstva za državne soudeležbe.

Vorašanje je torej predvsem političnega značaja. Če bo levosredinskim upravam v deželi, pokrajini in občini, ob podpori sindikatov in drugih političnih strank, tudi opozicijskih, uspelo prepričati ministra za državne soudeležbe, naj naroči upravi GEPI naložbo svojih kapitalov v Miljah, bo vsaka nadaljnja težava dokončno odstranjena. Če pa se ta politična volja ne uresniči v obliki enotnega pritiska, bo vsako prizadevanje, kljub izrazom solidarnosti, zaman.

Mudi se, pravijo sindikalisti, ker bo že v ponedeljek ali torek prisel v Trst opolnomočen nadzornik GEPI, katerega naloga bo preučiti stanje in navezati prve stike z deželnimi oblastmi in upravo finančne družbe «Friulia».

Neobhodno je, po mnenju sindikatov, da občuti predstavnik GEPI, da vlada med oblastmi in sindikati soglasnost in enotnost, da občuti trdno politično odločnost vseh političnih sil za takojšnjo rešitev. Še posebej mora to občutiti pri «Friulii». Zato je prav, da vse javne oblasti, od tržaške občine in pokrajine do dežele, preidejo od izrazov solidarnosti h krepkim pritiskom, predvsem v smeri rimskega ministrstva za državne soudeležbe.

Delavski svet ladjedelnice «Alto Adriatico» se je medtem sestel in pripravljen na manifestacijo, ki jih delavci nameravajo izvesti prve dni prihodnjega tedna. Računajo, da bo množično odposlanstvo prizadetih delavcev sledilo torkovi občinski seji v Trstu, da bodo seznanili javnost s svojimi zahtevami preko letakov in da bo sredi tedna večja delavska demonstracija.

RAZPIS NATEČAJA ACEGAT — TRST

Na oglasni deski tržaške občine je razobeseno razglas za zasebno dražbo, v smislu predpisov črke a člena 1. zakona št. 14 od 2. 2. 1973 za izvedbo izkopa in zasipanja za zidarska dela ter za dela, ki se nanašajo na gradnjo podjetja na kraški planoti.

GENERALNI RAVNATELJ dr. inž. Mario Castaldi

OBRABLJENE ZLATE IZDELKE vseh vrst plačamo do 3.200 lir na gram, po čistoti in vrsti.

GARANTIRANE BRILJANTE za investicijo nudimo še po posebnih cenah. Barva garantirana s posebnim potrdilom «Gemological Institute of America».

DARWIL

URE — SREBRNINA NAKIT — DRAGULJI

TRST Trg sv. Antona 4/I, II, III Tel. 36231 - 61932